

ਪੰਜਾਬ ਰਾਫਿਊਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ)

www.pardestimes.com

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੋਜ਼ਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 17

No. 425

June 14, 2023

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771, 510-516-3536

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਮੌਦੀ ਆਉਣਗੇ ਅਮਰੀਕਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਾਇਠਨ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ 21 ਸੂਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਦੀ ਲਈ ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਨ

ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਦੱਤਰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਰਾਤਰੀ ਭੋਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਜੋਆ ਬਾਇਠਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਿਲ ਬਾਇਠਨ ਨੇ ਮੌਦੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਦੌਰੇ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਾਇਠਨ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਦੀ 21 ਤੋਂ 24 ਮੁਨਾਤ ਤਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੌਰਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਪੋਖੇ ਦਾ ਸ਼ਿਵਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਰਾਹਤ

ਟੋਰਨਟੋ- ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੈਂਕਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਜ਼ਬਰੀ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਏਜੰਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰੀ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਮੌਰਚੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਸਥਾਈ ਰੋਕ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਜੇ ਵੀ

ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਤਨ ਵਾਪਸੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਕ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ, 'ਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਆਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸੌਨ ਫਰੇਜ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਪੱਤਰ (ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਲੈਟਰ) ਜਾਲੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜਦ ਇਹ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ (ਪੀਆਰ) ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੋਮਵਾਰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫਰੇਜ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਬੇਕਸ਼ੁਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜੋ ਕਿ ਧੋਖਾਧਤੀ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 3 'ਤੇ)

MACHINIST WANTED

ਮਸ਼ੀਨਿਸਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Set Up, Programmer and Operators are all required with experience for

LATHE MACHINE, MILLING MACHINE & CNC MACHINES

Apply as Walk In, Email or telephone
(510) 585-5848

Systematic Inc.
33372 Dowe Ave,
Union City, CA
Info@systematicinc.com

Certified Insurance Agent

Global Green INSURANCE AGENCY

ਹੈਲਥ ਇੰਸੋਰੇਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਗੁਰਦਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

510-487-1000

Agent License# OC70672

mann@ggiaba.com www.ggiaba.com Gurcharan Singh Mann

Mann Insurance Brokers Inc.

32146 Alvarado Blvd, Union City, CA 94587

Padam Builders Inc.

ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ

ਆਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੇਲ, ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Bhupinder Singh Padam

email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803

CELL 510-565-6667

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

Joshi Law Firm

Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਗ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ
ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ
ਅਸਾਈਲਮ
ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ
ਵਿਆਹ ਦੇ

ਆਧਾਰ ਤੇ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ
ਆਫ ਸਟੇਟਸ
ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਖਰਚਾ

ਪਟੀਸ਼ਨ
ਬੱਚੇ ਦੀ
ਕਸ਼ਟਡੀ
ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਖਰਚਾ

TANVIR JOSHI

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

See me today and
get the discounts
and service you deserve

Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com
State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

Allstate
You're in good hands.

Avninder Singh

Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501

Auto ~ Home ~ Life ~ Health ~ Business ~ Commercial

PH.(510) 441-7490

Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਗ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਗਰਦੂਜੀ ਸਟੇਟ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,

ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਹਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ ਸੈਕਰੈਟੈਂਟ ਦਫਤਰ

3155 Kearney Street, Suite 248 Fremont, CA 94538 510-657-6444

37-18-73rd St. Suite 401 Jackson Height, NY 11372 718-533-8444

2945 W. Capitol Ave. West Sacramento CA-95691 916-372-448

4491 w. Shaw Ave # 300B Near Costco Fresno, CA 93722 phone 559-271-5511

Raj Budwal

(Investment and Financial Advisor)

408-972-8000,

408-835-0202 (Cell)

Budwal and Associates

329 Piercy Road, San Jose, CA 95138

8350202@gmail.com

ਜਿੱਥੇ ਗਿਆਨ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ

'ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ' ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਛੱਪੇ ਇਕ ਲੇਖ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕਤਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ 68 ਫੀਸਦ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2021 ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਖਿਆ 444,553 ਸੀ ਜੋ 2022 ਵਿਚ 750,365 ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਤਰ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਰਮਾਏ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਬਜਟ ਜੀਡੀਪੀ ਦੇ 3 ਫੀਸਦ (ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ: ਸਰੋਤ ਈਸਾਮਾਈ) ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਸ ਵੀ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੋਰ ਖੂਬ ਮਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਸਿੱਖਿਆ ਖਰਚ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਦੂਰਾਂਦੇਸ਼ੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਸਿਹਤ ਬਜਟ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਭਾਵ 1.5 ਤੋਂ 2 ਫੀਸਦ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਣੇ ਰਹੀਏ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੁਫਤ ਤਿਆਇਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੀਏ। ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਵਰਗਾਂ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸੌਖਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਕੁਝ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਵੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਮਕਸਦਾਂ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਲਈ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਕੋਟਿਆਂ ਕਰ ਕੇ ਕਮੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਅਅਸਟਰੇਲੀਆ, ਯੂਰਪ ਜਾਣ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਹੋਰ ਕਿਨਾਂ ਚਿਰ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ? ਸਾਡੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀਆਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸੇਵਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਤ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਕਾਢਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸੰਚਾਲਕ ਸਕਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਵੇਲਾ ਵਿਹਾਅ ਚੁੱਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹਜ਼ੇ ਵੀ ਰੋਟੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਤਲਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ

ਹਾਂ। ਇਸ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇਬਜ਼ੀ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝੈਂਟਮ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੇ ਲੈਬ ਸੰਕਲਪਾਂ, ਮਸਨੂਈ ਬੈਂਕਿਤਾ, ਨੈਨੋ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਰੋਬੋਟਿਕਸ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੱਛਮ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀਆਂ। ਅਸੀਂ

ਉਂਨੀਂ ਦੇਰ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਹੁਤੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਰੂਸ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਸਾਜ਼ੇ ਸਾਮਾਨ ਦਰਾਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਸਾਜ਼ੇ ਸਾਮਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸੁਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇ, ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਜੇ ਅਸੀਂ ਮਸਾਂ ਕਿਤੂਨਾ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦਵਾਈਆਂ

ਫੌਜੀ ਸਾਜ਼ੇ ਸਾਮਾਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਨ, ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਵਾਹਨ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼, ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਉਣ 'ਤੇ ਬੇਸ਼ੁਸਤ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੌਜਾਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਦਾ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਰਾਹ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ 'ਚੋਂ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਅਧਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਕੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਇਕਸਾਰ ਮੌਕੇ ਮੁੱਹੈਦੀਆ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਪੜਾਵਾਰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਮਦਾਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਤਰਜੀਹੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੰਸ ਨੂੰ ਕੋਸੀ ਕਾਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੱਝਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ,

ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਏਪੀਆਈ (ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੇਡੀਂਡੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੱਗਰੀ) ਵਾਸਤੇ ਚੀਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਹੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਛਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ... ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਈਆਈਟੀਜ਼, ਆਈਆਈਐਮਜ਼, ਐਮਸ ਵਰਗੇ ਆਲਮੀ ਮਿਆਰ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈਯਾਫ਼ਤਾ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੋ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਮੱਖਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਸ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਕੰਮ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਕੰਮ ਕਾਜੀ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਅਵਸਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਸਿਲੀਕੋਨ ਵੈਲੀ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਲੇੜ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਕੇਵਲ ਅਸੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋਣਗੇ ਸਾਂਘ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅਹਿਮ ਪੀਰਿਊਡਿਕ ਟੇਬਲ, ਡਾਰਵਿਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਲੋਕਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇ ਹੀ ਹਟਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਰਾਹ ਸਾਨੂੰ ਕਿੱਧਰ ਲਿਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਸਕੀਏ। ਸੂਝਵਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੋਜਾਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਨਅਤ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਂਝ ਭਿਆਲੀ ਸਕੀਏ। ਸਾਡਾ ਰੋਹਿਦੀ ਹੈ। ਉਸਾਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਫਾਰਮੂਲਾ ਕਾਫੀ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਅੰਗ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰੀ ਸਾਮਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਨਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਕਸਮਕਸ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਭੁਗੋਲਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵੂੰਕਤ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ। ਨਿਰਕੁਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਰਾਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਅ

ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੀਤੀ ਟਰੱਕ ਦੀ ਸਵਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ ਟੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਟਰੱਕ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਾਈਟਰ ਹੈਂਡਲ 'ਤੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਇਸ ਸਫਰ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਸੋਅਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਤਲਜ਼ਿਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਾਇਕ ਨਾਲ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ ਤੋਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ 190 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਏ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੱਕ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸਫਰ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੱਕ ਟਰੱਕ ਰਾਹੀਂ ਸਫਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਪੋਖੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਰਾਹਤ

(ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਦੇ ਸਿਕਾਰ ਹਨ', ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਇਕ 'ਛੁੱਕਵਾਂ ਹੱਲ' ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਬਣੀ ਇਸ ਬੇਯਕੀਨੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤਲਾਅ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹਨ। ਅੰਨਤੀਪੀ ਮੈਂਬਰ ਜੇਨੀ ਕਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਫਰਜ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਟਿਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਏਗਾ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਥਾਰਿਟੀ ਕੋਲ ਉਠਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਏਜੰਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ

ਪੀਤੜ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ ਜੈਸੰਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁੰਮਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮੱਤੀ ਨਾਲ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਬਾਰਡਰ ਸਰਵਿਸ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਬੇਨੇਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਏਜੰਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਪੀੜਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਤੇ ਪੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉਤੇ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿੜਤਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਪਠਾਨਕੇਟ ਹਾਈਵੇ ਕੀਤਾ ਜਾਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਰਤ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਰੀ ਚੁੱਕ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਡੀ

ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਪਠਾਨਕੇਟ ਹਾਈਵੇ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰੇਵਾਲ ਮੈਂਬਰ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਬਿਹਲੀ ਦੇ ਚਿਧ ਵਾਲੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਜਗਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਂਤਮੀਤ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ਬਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਧਰਨਾ ਚੁਕਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਹੋਡ ਜਾਮ ਕਰ ਕੇ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਧਰਨੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿੜਤਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਜਵਾਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਕੜਕਦੀ ਗਰਮੀ 'ਚ ਲੋਕ ਜਾਮ 'ਚ ਫਸ ਗਏ। ਬੱਸਾਂ, ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵਾਹਨਾਂ 'ਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਜਬੇਬਦੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਸੂਝਵਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਮ 'ਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਟਰੈਫਿਕ ਚਾਲੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਧਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਬਟਾਲਾ ਲਖਵਿਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਧਰਨਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਪਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਕੈਪਟਨ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਲਖਵਿਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲਾ ਬਾਮਾ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਭਲੋਵਾਲੀ, ਬਚਿੰਤਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

To buy Home, business or any kind of property
Please consult before finalizing
your deal or decision

To get polite
and best service
call

**Gurjeet
Rai**

DRE 02149422
408-802-5303

Address -
2221 Oakland Road,
Suite 268 San Jose 95131

SINGH WORLD travel

Lycamobile
Call the world for less

ria Money Transfer

AIRPORT DROP OFF AND PICKUP AVAILABLE
Money Transfer @ Special Rates
India and Pakistan!!!
Cell Phone Activation & Recharge Services

ਏਅਰਰੋਟ ਤੇ ਜਾਣ-ਆਉਣ ਲਈ ਗੱਡੀ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

SINGH WORLD TRAVEL
PH. 530-443-4865

Email: Info@singhworldtravel.com

1248 Franklin Ave. #A
Yuba City CA, 95991

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਗੱਲ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ

ਹਾਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੀਡਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਅੱਜ ਉਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਬਲਕਿ ਦੇਵੇਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਸ਼ਾ ਤਹਿਨੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਪਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਕੇ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੁਗਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਜਨੀ ਸਾਖ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਇਸ ਵਕਤ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੌਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਗੱਠਨੋਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਇੰਨੀਆਂ ਦਰਾਫ਼ਾਂ ਹਨ, ਜੋ 2019 ਵਿਚ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ 24 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਰਬ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤਿੰਕਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ, ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ, ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਝੂ ਦਾ ਮੌਦੀ ਯੜੇ ਵੱਲ ਖਿਸਕ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਸਪਾ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ ਹਨ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 80 ਸੀਟਾਂ ਹਨ, ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਸਪਾ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਮਿਲ ਕੇ ਲੜੀਆਂ ਪਰ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਮਮਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇਵੇਂ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਸਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਉਲੜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ, ਅੱਧੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੰਗਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 220 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਝਲਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖਿੰਡੀਆਂ-ਪੁੰਡੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਮੌਦੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਫਿਲਹਾਲ ਨਾਕਾਮ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771

36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560

Ranjit Kandola ,Managing Editor
email-Kandola@macloans.net

Buta Ram joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

Sanjeev Garg Kali, Reporter Malwa Area, 96713-53789

RAJ BUDWAL
MEDIA PARTNER / REPRESENTATIVE
8350202@gmail.com 408-835-0202

Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times and people associated with it are Not responsible for any claims made by the advertisers and don't endorse any product or services advertised in the Pardes Times. Please consult your attorney before, buying/hiring contracting through the ads published in the news paper. The Pardes Times is in business of selling spaces and claims made by advertisers are not tested/confirmed by an independent source.

ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵਿਛ ਰਹੇ ਨੇ ਸੱਥਰ

ਨਸ਼ਾ ਘਰੇਲੂ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਠਾਠ- ਬਾਠ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰੇਡ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੈਰੋਇਨ, ਸਮੈਕ ਤੇ ਹੋਰ ਰਸਾਇਣਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭਰਮਾਰ ਹੈ।

ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰ ਫੇਰੀ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵੀ। 5-ਜੀ ਸਪੀਡ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਨੈਟਵਰਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ, ਨਾ ਖਰੀਦਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਵੇਸਲੇਪਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਭਿਣਕ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਰਦੇ-ਪੁੱਜਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਿਆ ਨਸ਼ਾ ਆਮ ਲੋਕਾਈ, ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁਝੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਹੁਣ ਤੱਕੀ ਕਰ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਨਾਝਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਬਹੁਤ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਕ ਬੱਚਾ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਟੀਕਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਦੀ ਨਾਤ 'ਚ ਲਾ ਰਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਰਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੰਗਲੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦਾ

ਆਉਣਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਸੇ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜ ਦੇਣ ਜਿਹੇ ਹਵਾਈ ਕਿਲੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਾਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ

ਆਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾਤਰ ਬੁਧਰੀਨੋਂ ਰਫ਼ਿਨ ਨਾਲ ਜੀਗੀ ਦੀ ਯੋਗ ਦੇ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੈ। ਜੀਗੀ ਦੀ ਵੋ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਕਾਰਨ ਗੋਲੀ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁੱਹੀਆਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਨਸੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਚੁਣਾਵੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਨਸੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੱਟਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ/ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਛੇ ਮਰੀਨਿਆਂ 'ਚ ਨਸੇ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸਾਨ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਨਸ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਫਾਲਾਉਣ ਲਈ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਸੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ/ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਛੁਕ ਉਦੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ

ਹੈ ਜਦ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੀ ਸਰਕਾਰ ਸਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਸੁੱਥੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਲੀਹੇ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੇਲਾ ਹੱਥਾਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀਤੂਆਂ ਦੀ ਆਜਾਦ ਹਸਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ 'ਚੱਲ ਆਪਾਂ ਕੀ ਲੈਣਾ' ਵਾਲੀ ਬਿਰਤੀ ਤਿਆਗ ਕੇ ਅਗਲੇਰੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਦਾ ਹੀਲਾ ਕਰੀਏ।

ਪੇਖੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸੈਕਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਫਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਏ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ 2017-18 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ/ਨਕਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਬੇਜਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚੌਗਿਰਦਾ: ਕੁਝ ਮੁੱਦੇ, ਕੁਝ ਸਵਾਲ

ਪੰਜਾਬ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਆਬਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪੰਜ ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੀ ਹੈ/ਸੀ। ਮਿੱਟੀ ਵਜੋਂ ਸਰਸ਼ਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰ-ਸਬਜ਼ਾ ਕੁਦਰਤ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਬੜੀ ਮਿਹਰਬਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਪਜਾਊ ਮਿੱਟੀ ਵਲੋਂ ਰੱਜੇ-ਪੁੱਜੇ ਸਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਪਸੂ ਧਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਮਾਲਾਮਾਲਾ ਪਹਿਲ ਪਲੱਕਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਮਿਆਰ ਬੜਾ ਆਹਾਲਾ ਸੀ, ਆਬੋ-ਹਵਾ ਵਜੋਂ ਉਤਸਾਹ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਜਨੋਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ; ਜਲ ਤੱਗੀਆਂ ਤੇ ਸੌਮੀਆਂ ਦਾ ਮਰ-ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ; ਮਿੱਟੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਕਟਾਂ (ਜਿਹੜੇ ਸੰਭਾਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ) ਦੀ ਕਨਸੋਅ ਹਨ। ਸਾਡੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਹਾਕਮ ਜਾਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਈਕਿਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਵਿਰਾਸਤ, ਕੁਦਰਤੀ ਸੌਮੇ ਅਤੇ ਰੁੱਤਾਂ ਮਲੀਆਮੇਟ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ (ਇਕੋ ਸਿਸਟਮ) ਵਾਲਾ ਬਿੱਤਾ ਹੈ/ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੰਗਲ, ਪਹਾੜ, ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਕੰਢੀ ਬਿੱਤਾ, ਮੈਦਾਨ, ਜਲ ਵਹਿਣ ਤੇ ਸੌਮੇ ਆਦਿ ਸੁਆਰ ਹਨ। ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਾਲ ਕੁਝ ਇਕੋ ਵਾਰ ਹੁੰਡ ਲੈਣ ਦੀ ਬਿਹਤੀ ਅਤੇ 'ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਵੇਪਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਹਚਾਇਆ ਹੈ। ਸੱਭਾਲ ਹੈ, ਹਰ ਖਿੰਡੇ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਸੇ ਨਦੀ ਕੰਢੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਝੁਠ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਪਤਨ ਵੀ ਬਾਂਝ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਈ ਮਿੱਟੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਕੁਦਰਤ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਪੋਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਗੰਧਲੇ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸੋਚਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਕੁਰਹੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਿਸ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤੀ ਰਾਹੀਂ ਜੈਵਿਕ ਵੰਨ-ਸੰਵਨਤਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ, ਕੁਦਰਤੀ ਜ਼ਰੂਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਮਲ ਅਧਿਕਾਰਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁੱਕੰਸਲ ਮਸ਼ੀਨੀ, ਰਸਾਇਣਕ ਅਤੇ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਖੇਤੀ ਦੋ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੇਤ ਛੋਟੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵੱਡੀਆਂ; ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸੌਂਤ ਉਗਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ, ਅਸਾਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਥੋਡੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਕਾਰਨ ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸਸਪੈਡਡ ਪਾਰਟੀਕਲ ਮੈਟਰ (ਐਸਪੀਐਮ), ਭਾਵ ਉਹ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਜਿਹੜੇ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪੋਣ-ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ

ਮਨਫ਼ੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ ਤੇ ਨਾਈਰੋਜਨ ਆਕਸਾਈਡ ਜਹਿਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਦੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ (ਐਸਪੀਐਮ) ਦੀ ਮਾਤਰਾ 100 ਤੋਂ 200 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ (ਲਘੂ ਗ੍ਰਾਮ) ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ 296 ਤੋਂ 586 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਈਰੋਜਨ ਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 30 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ

ਹੋਣ ਲਈ ਬੜਾ ਕੁਝ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਬੀਜਣ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਹਟਾ ਦਿੰਦੇ ਗਏ ਹਾਂ। ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੇ ਮਿੱਟੀ, ਪਾਣੀ, ਮੌਸਮ ਸਮੇਤ ਪੌਦ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵੰਨ-ਸੰਵਨਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਬੈਠਣਾ ਹੈ। ਝੋਨਾ-ਕਣਕ ਦੋ ਫਸਲੀ ਜਾਂ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਨਰਮਾ ਪੁਣਾਲੀ ਜਾਂ ਬੇਮੌਸਾਈ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤਹਿਤ ਵਰਤੀਆਂ ਮਣਾਂ ਮੁੱਹੀਂ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਨ ਨਾਸਕਾਂ, ਉਲੀਨਾਸਕਾਂ ਤੇ ਕੀਟਨਾਸਕਾਂ ਨਾਲ 1:300 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰ ਕੀਤਿਆਂ ਦਾ ਸਰਬਨਾਸ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ 300 ਮਿੱਤਰ ਕੀਤਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੰਨਗੀ ਦੇ ਪੌਦ ਜਾਂ ਜੀਵ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਵੰਨਗੀ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ 10 ਤੋਂ 20 ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਨਾਜ ਦੀ ਹਰ ਤੀਜੀ ਵੰਨਗੀ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਾਗਦਾਨੀ ਅਤੇ ਮਲੜ੍ਹ ਜੀਵਾਂ, ਗੰਡੇਏ ਆਦਿ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਮਿਆਰੀ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਵਟੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਪਛਾਦਿਗੇ!

ਖੇਤਰਫਲ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਹਿਜ਼ ਡੇਡ ਫੀਸਦੀ ਰਕਬੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੁਲ ਖੇਤੀ ਜਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ (20%) ਅਤੇ ਕੁਲ ਬਨਾਵਟੀ ਖਾਦਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਅਤੇ ਧਨ ਹੁੰਡ ਲਏ ਹਨ। ਫਲੀਦਾਰ ਫਸਲਾਂ ਅਰਥਾਤ ਤੇਲ ਬੀਜ ਤੇ ਦਾਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਮੌਡਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿੱਤਰ ਕੀਟਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਵਿਗਸਨ ਤੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਾਗਦਾਨੀ ਅਤੇ ਮਲੜ੍ਹ ਜੀਵਾਂ, ਗੰਡੇਏ ਆਦਿ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਮਿਆਰੀ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਵਟੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਪਛਾਦਿਗੇ!

ਮਸਹੂਰ ਖੇਤੀ ਵਿਗਆਨੀ ਅੱਮਐਸ ਸਵਾਸਿਨੀਥਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, “ਜੇ ਅਸੀਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਰਸਾਇਣ ਆਧਾਰਿਤ ਵਰਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਿੱਟੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ: ਪਹਿਲਾ, ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੰਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ; ਦੂਜਾ, ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ; ਤੀਜਾ, ਅਸੀਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸਕਤੀ ਗੁਆ ਬੈਠਾਂਗੇ,” ਤੇ ਚੌਥਾ, ਅਸੀਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਵੀ ਵਿਗਾੜ ਬੈਠਾਂਗੇ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਖੁਦ ਮਧੇਲੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ

ਕਿਉਂਬਕ ਮੀਟਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ 56 ਤੱਕ ਪੁੰਹਚ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਨ? ਸੰਘਣੀ ਖੇਤੀ, ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁੱਡ, ਬੇਮੂਹਾਰ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਯੂਂਹਾਂ-ਰਾਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਚੈਨ-ਖੋਹੁ ਸੋਚ ਪ੍ਰਦੁਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਜੀਵ-ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹੀਂ ਅੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਨਾਵਟੀ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਨ ਤੇ ਕੀਟਨਾਸਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਘਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰ ਜੀਵ ਲੁਪਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਖੇਤਰਫਲ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਹਿਜ਼ ਡੇਡ ਫੀਸਦੀ ਰਕਬੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੁਲ ਖੇਤੀ ਜਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ (20%) ਅਤੇ ਕੁਲ ਬਨਾਵਟੀ ਖਾਦਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਅਤੇ ਧਨ ਹੁੰਡ ਲਏ ਹਨ। ਫਲੀਦਾਰ ਫਸਲਾਂ ਅਰਥਾਤ ਤੇਲ ਬੀਜ ਤੇ ਦਾਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਮੌਡਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿੱਤਰ ਕੀਟਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਵਿਗਸਨ ਤੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਾਗਦਾਨੀ ਅਤੇ ਮਲੜ੍ਹ ਜੀਵਾਂ, ਗੰਡੇਏ ਆਦਿ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਮਿਆਰੀ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਵਟੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਪਛਾਦਿਗੇ!

ਮਿਰਫ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਸਾਗਰੀਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਹਿ-ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਨਾਬਰ ਹੋਣ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ, ਕਾਹਲ ਭਰੀ ਅਤੇ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਗਲੀ,

ਬੰਪਰ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਅਤੇ ਤੀਲੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਬੜੇ ਕਾਹਲੇ ਹਾਂ। ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕਿ “ਉਪਾਦਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ‘ਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਨਹੀਂ” ਨੇ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚ ਮਿੱਟੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਅਹਿਮ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਹਿਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬਣਾਉਣ, ਮੁਕਾਉਣ ਅਤੇ ਗੰਧਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਉਝੁਝ, ਸਾਰਾ ਉਲਾਂਭਾਂ ‘ਆਧੁਨਿਕ’ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਸੌਫਟ ਡੱਰਿੰਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 15 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਪਤ, ਲਿਟਰ ਕੁ ਬੀਅਰ/ਵਾਇਨ ਹਿੱਤ 25 ਲਿਟਰ ਅਤੇ ਇ

ਸੰਨ 2024 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਪੇਗੀ ਤਾਂ ਸੁਹਿੜਨਗੇ ਖੇਤਰੀ ਦਲ

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਏਕੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦਾਰੋਮਦਾਰ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਇੰਡ੍ਰਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਗੁੱਬਾਰਾ ਫੁੱਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਸੁਹਿੜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਗੁੱਬਾਰੇ ਦੀ ਭੁਕ ਨਾ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਏਕੇ ਦੀ ਹਾਂਡੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਅੰਗ ਵਾਲੀ ਭੱਠੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਧੇਗੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਮਟਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਫੁੱਲਣ-ਸਿਮਟਣ ਦੇ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੀ ਇਕ ਹੱਦ ਹੈ। ਉੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਆਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹੁਣ ਫੁੱਲਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫੁੱਲਣ ਦੀ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੋਵੇਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਖੇਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿਕਾਰ ਬਣੇ ਨਿਤਿਸ ਕੁਮਾਰ। ਬਾਰਾਂ ਸੁਨ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਵਿਚ ਸੱਦੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਮੁਲਵਤੀ ਹੋ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਏਕੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਲਦਫ਼ਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨਿਤਿਸ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਸੁਨੋਹਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਮੰਚ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ।

ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 12 ਸੁਨ ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਪਟਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਮੁਖੀ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਵੀ ਵਿਹਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਮਾਕੇ। ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ, ਅਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਭੇਜਣਗੇ। ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਸੀਤਾਰਾਮ ਯੋਚੁਰੀ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਰੀਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਤਿਸ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਬੈਠਕ ਦੀ ਤਰੀਕ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ?

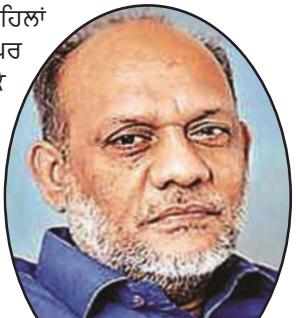
ਨਿਤਿਸ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਤਕ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੇ ਇਸ ਯਤਨ ਨਾਲ ਜੋਤ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਤੇ ਅਰਦਿੰਦ ਕੋਜਰੀਵਾਲ ਕੀ ਕਰਨਗੇ, ਅਜੇ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਏਕਾ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿਚ ਨਿਤਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀ ਕੀ ਹੈ? ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਜੁਤੀਆਂ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਏਕੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਵਾਇਦ ਅਜੇ ਤਕ ਬੋਥੀ ਜਿਹੀ ਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਰੌਲ-ਰੱਪਾ ਹੈ ਪਰ ਏਕਤਾ ਕਿੱਥੇ ਲਕੀ ਬੈਠੀ ਹੈ, ਦਿਸ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਕਤਾ ਦਾ ਗਣਿਤ ਏਥ ਲਓ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ

ਹੋ ਗਿਆ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਝੱਖਤ ਝੱਲਿਆ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਏਕੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਲੈ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਜੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਗਨ ਮੇਹਨ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ, ਦੋਵੇਂ ਉਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਬਸ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਦੀ ਦੇਰ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਦੇਵਗੋੜਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਪਾਸਵਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਚਾਚਾ-ਭਤੀਜਾ, ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਆਉਣਾ ਤੈਆ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਉਪੰਦਰ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਅਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਜਭਰ ਇਕ ਪੈਰ ਐਨਡੀਏ ਵਿਚ ਰੱਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਬੰਗਲ ਅਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਪਾ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਏਕੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਸਪਾ ਲਈ ਬੁੱਢੀ ਉਪਲਬਧੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਨਡੀਏ ਇਕਮਾਤਰ ਕੌਮੀ ਗੱਠਨੋਤ ਹੈ ਜੋ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਦੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਮਹਾਰਾਸ਼ਾਂਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਗੁਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 2024 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਗਾਰਾ ਵੱਜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਚੁੱਚ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਚੁੱਪੀ ਤੋਤ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਦਵਾ ਰਿਤ ਉਤਾਰੇਗੀ। ਮਤਲਬ, ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ 193 ਸੀਟਾਂ ਬਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੀਆਂ? ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪੁਦੀਂਗ ਸਿੰਘ

ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨੇ ਗਣਿਤ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡ ਗਏ, ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਸੰਨ 1971 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤਾਂ ਇਕ ਹੋਈ ਪਰ ਚੱਲੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਨੋਰੀ।

ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸੇ ਗਣਿਤ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਕਰ ਬੈਠੀ। ਸਪਾ ਨੂੰ ਗੈਸਟਹਾਊਸ ਕਾਂਡ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਅੰਕ ਗਣਿਤ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖ ਕੇ 2019 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਦਲ ਸੈਕੂਲਰ ਨਾਲ ਗੱਠਨੋਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ

ਦੇ ਬੀਆਬਾਨ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਕੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਵ-ਜਹਾਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਰੀਬ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਨਡੀਏ ਇਕਮਾਤਰ ਕੌਮੀ ਗੱਠਨੋਤ ਹੈ ਜੋ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਦੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਮਹਾਰਾਸ਼ਾਂਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਗੁਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 2024 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਗਾਰਾ ਵੱਜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸੰਜੇ ਗੁਪਤ

ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਖੁਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮ

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਧਦੀ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਨਵਾਂ ਦੌਰ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੰਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਅਰਥਾਤ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਭ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਧ ਰਹੇ ਨਿੱਧ ਅਤੇ ਗਰਮਜ਼ੋਸੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਧਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਆਲਮੀ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੌਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਜੀਵਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਤੀਸੀਲਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸੁਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਅੜਿਕਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਝਿਜਕ ਵੀ ਹੁਣ ਬੀਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਓਥੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਰਗੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੀਤੀ ਘਾਂਡਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੌਂਦਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਓਥੇ ਹੀ ਚੀਨ ਦੀ ਉਭਰਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਜੋਟੀਦਾਰ ਦੀ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਚੀਨ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚਿਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ 'ਆਰਬਿਕ ਗੁਲਾਮ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਚਿਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਗਲਬੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਕ ਸੰਕਲਪ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 'ਨਾਟੋ ਪਲੇਸ' ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੋ। ਚੀਨ ਦਾ

ਵਿਸ਼ਬਾਰਵਾਦੀ ਰੁਖ ਤੇ ਡੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਬਣਨ ਵੱਲ ਉਸ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਕਦਮ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸਾਂ ਦੇ ਸਿੱਤਰ ਮੁਲਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਪਾਨ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਤਾਇਵਾਨ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਭਾਗਾਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਵੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਹਮਲਾਵਰ ਰੈਂਗ ਦਾ ਸੇਕ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ

ਇਸ ਲਈ
ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ
ਰਹੇ ਹਮਾਲਾਵਰ ਰੁਖ ਅਤੇ
ਬਣਨ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਅਮਰਤ
ਉਸ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ
ਭਾਈਵਾਲ ਦਿਸ ਰਿਹਾ

ਇਸ ਲਈ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦੀ ਕਸ਼ਮੀ ਦੋਵਾਂ
ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁੜਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਇਕ-
ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਧਾ
ਰਹੇ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ ਅਤੇ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਮਹਾ-ਸ਼ਕਤੀ
ਬਣਨ ਦੀ ਖਾਹਿਸ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਉਸ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਇਕ ਅਹਿਮ
ਭਾਈਵਾਲ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਓਥੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵੀ

ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ
ਲਈ ਅਮਰੀਕ
ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਜੁੜ੍ਹਾ
ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਚੀਨ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ
ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਾਥੀ ਦੇ
ਤੁੰਹ ਵਿਚ ਦਿਸੋ।

ਹਰਸ਼ ਵੀ ਧੀਤ

f & F

ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਿਸਤੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਇਕ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਦੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਰਗਰਮੀ ਅਤੇ ਸੋਝੀ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਛੌਂਜੀ, ਕੁਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਵਧਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਵੱਲੇ ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਢਾਲ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੇਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ। ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੱਛਮ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੂਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਾਸ਼ਿਗਟਨ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਲਾਹ ਮਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਆਲਮੀ ਢਾਚੇ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਧਰੂਵੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਾਰੇ ਥੇਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਜ

ਮੇਤਰੀ ਮੌਦੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੋਰੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਧਾ
ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਲਮੀ
ਵਿਨਿਰਮਾਣ ਮਹਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਨ ਅਤੇ 'ਮੇਕ ਇਨ
ਇੰਡੀਆ' ਵਰਗੀ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰ-
ਹਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਦੀ
ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਮੁਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੱਖਿਆ
ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਾਖ ਭਾਰਤ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਘਰੇਲੂ ਰੱਖਿਆ ਉਤਪਾਦਨ ਬਲਕਿ
ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਿਮਾਲਿਅਨ ਮੁਹਾਜ਼ 'ਤੇ
ਚੀਨੀ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਕ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ
ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਚੀਨ ਦੀ ਕਾਟ ਲਈ
ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ। ਚੀਨ ਦੇ ਆਕੀਪੁਣੇ ਦੇ ਸਿਕਾਰ
ਜਾਪਾਨ, ਤਾਇਵਾਨ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਰਗੇ ਆਪਣੇ
ਰਣਨੀਤਕ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਨੂੰ

ਦੇਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿਚ ਸਾਂਝਾ-ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ
ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।
ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਸਟਿਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਈ
ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ
ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਜਲਦ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ
ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਜੰਗੀ ਜਹਜ਼ਾਂ
ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੰਜਨਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ
ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ
ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਦਿੱਗਜ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਅਰੋਨੋਟਿਕਸ ਲਿਮਿਡ
ਵਿਚਾਲੇ ਸਮੱਝਤੇ ਨੂੰ ਹਰੀ ਫੰਡੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਆਸਟਿਨ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ
ਸਹਿਯੋਗ ਵਿਚ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੌਂਕੇ ਹਨ, ਵੀ ਕਾਫੀ ਕਢ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੀ ਇਕ ਮੰਜ਼ 'ਤੇ ਆ ਸਕਣਗੀਆਂ?

(ਸਫ਼ਾ 6 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸ੍ਨਾਂ ਦੇ ਸੁਬਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਵੋਟਾਂ ਵੰਡ ਨਾ ਹੋਣ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਇਹ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲਣ।

ਅਜਿਹਾ ਉਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਉਹ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ-ਚਾਈ ਸੌ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ ਅਤੇ ਢੂਜਾ, ਕਰਨਟਾਕ ਵਿਚ ਜਿਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜ਼ਮੀਨ ਫਿਰ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਾਬ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਪਹਿਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਕਮਾਤਰ ਅਜਿਹੀ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਦੋ ਸੂਬਿਆਂ-ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਰੰਵਿੰਦ ਕੌਰਜੀਵਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ-ਸੰਵਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਆਰਡੀਨੈਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਨਿਤਿਸ਼ ਕਰਮਾਰ, ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ, ਉਧਵ ਠਾਕਰੇ, ਐਮਕੇ ਸਟਾਲਿਨ ਅਤੇ ਹੇਮਿੱਤ ਸੋਨੇਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਜੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਸ਼ਾਮਲ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਨਾਅਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸਟੈਂਚ ਪੇਹਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ
 ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਦੋ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ 'ਗਰੀਨ
 ਕਲਰ ਕੋਡਿੰਗ ਸਟੈਂਪ' ਪੇਪਰ ਸੌਂਪੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੂਬੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ
 ਦਿਨ ਬੋਹੁਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ
 ਵਿਲੱਖਣ ਕਲਰ ਕੋਡਿੰਗ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਸੂਬੇ 'ਚ
 ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯੱਥੂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੱਲ

ਇਕ ਕਦਮ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਸਾਲ 12 ਮਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪਹਿਲਾ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸਟੈਂਪ ਪੈਪਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਜੋ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਜਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਨਵੈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਪੋਰਟਲ ਤੋਂ ਇਹ ਵਿਲੱਖਣ ਕਲਰ ਕੋਡਿੰਗ ਸਟੈਂਪ ਪੈਪਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਤਾ ਕਿ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ

ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਿੰਗਲ
ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਸੀਐਲਯੂ,
ਜੰਗਲਾਤ, ਪ੍ਰਦੁਸ਼ਣ, ਅੱਗ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ
ਲੈਣ ਲਈ ਲੜੀਂਦੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।
ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉ-
ਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ
ਵਾਸਤੇ 17 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ
ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜੀਂਦੀਆਂ
ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਮਿਲ
ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਧਾ ਸਰਕਾਰ
ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ
ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਵੱਡਾ
ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਵੇਗੀ।
ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਉਮੀਦ
ਜਤਾਈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ
ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦੇ
ਜਾਂਚੇ ਕੈਤੇ ਕੇ ਚਿਨ੍ਹ ਮੀ

ਸਮ, ਧਮ ਤੇ ਹੁੰਦਿਆ ਦਾ
ਬਚਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸਟੈਪ ਪੇਪਰ ਤੋਂ
ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਉਦਯੋਗਪਤੀ
ਲੁੜੀਂਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਰੀ ਫੀਸ
ਅਦਾ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਰਬੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹਉਮਿੰਗ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇੰਹੀ ਕਲਰ ਕੰਡਿੰਗ ਲਾਗੂ
ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ
ਕਿ ਇਸ ਨੇਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨਾਲ ਸੁਥੇ ਵਿਚ ਹੋਰ
ਨਿਵੇਸ਼ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਥੇ ਦੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਵਸਤਾਜ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ।

ਚੀਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਰਹੇਜ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ?

ਸੰਘਾਈ ਸਹਿਯੋਗ ਸੰਗਠਨ ਅਰਥਾਤ ਐਸਸੀਓ ਦੇ ਚਾਰ ਜੂਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਹੁਣ ਵਰਚੂਅਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੋ ਲੋਕ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਚੀਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਿਂਗ, ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਾਲੀ ਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਰੀਫ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਹੁਣ ਇਸ ਕਿਆਸ-ਅਰਾਈਆਂ ਵਿਚ ਜੁਟ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਖਰ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?

ਦੋ ਜੂਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅੰਦਰਮਾਂ ਬਾਗਚੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ’ ਕਿ ਅਗਾਮੀ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਰਚੂਅਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਹੌਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਨਵੈਸ਼ਨ ਹਾਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਤਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯਤਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਦਲਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਦੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਆ ਵਿਚ ਐਸਸੀਓ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਡਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਮਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਡਰੀ ਐਸ। ਜੈਸੰਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ‘ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਐਸਸੀਓ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।’

ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਕਤ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਕੁਝ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਮੜਬਾਨ ਭਾਰਤ ਲਈ ਚੀਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਤਣਾਅਪੁਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਹਿਜਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਕਹਿਣਾ ਵਾਸਤ੍ਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਐਸਸੀਓ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਵਰਚੂਅਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਕੇ ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਮ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਲੰਡਰ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਆਏ ਸਨ ਕਿ, ‘ਕੀ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਮਿਥੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਗਲਤ ਹਨ?’ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ “4 ਜੇਠ 1946 ਨੂੰ ਤਾਰੀਖ ਕਿੰਨੀ ਸੀ?” ਦੋਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਇਕੋ ਹੀ ਸੀ, ਸਵਾਲ ਭਾਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਜਵਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਹੋਰ ਸੱਜਣ ਨੇ ਉਹੀ ਪੋਸਟ ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਵਾਲ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਸਮੇਤ, ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1999 ਈ: ਵਿੱਚ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਸੀ, ‘ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੋਈ 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਮਿਆਂ ’ਚੋਂ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਥੀਆਂ, ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਭੂਮਿਕਾ ਸੰਮਤ 530 ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ 2003 ਈ:

ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਸੇਧ ਕੇ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸੀ ਚੰਦ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ। ਬਿਕ੍ਰੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਇਕੱਠੇ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 354.37 ਦਿਨ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਤੋਂ 11 ਦਿਨ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨੇਤੇ-ਤੇਜ਼ੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਤੀਜੇ-ਚੌਥੇ ਸਾਲ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਧੂ ਮਹੀਨਾ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ 384 ਦਿਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਤੋਂ 19 ਦਿਨ ਵੱਧ ਹਨ। ਅਜੇਹਾ 19 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 7 ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ (ਸੰਮਤ 2080 ਬਿਕ੍ਰੀ) ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ 13 ਮਹੀਨੇ ਹਨ। ਸਾਵਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਦੋ ਵਾਰੀ ਆਵੇਗਾ। ਵਦੀ-ਸੁਦੀ ਮੁਤਾਬਕ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ 11 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਵਦੀ-ਸੁਦੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਾ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ। ਪਹਿਲੀ ਫੋਟੋ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਮੱਘਰ ਸੁਦੀ 5 ਸੰਮਤ 1732 ਬਿਕ੍ਰੀ (੧੭੩੩ ਦਾ ੧੭੩੨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਫੋਟੋ ਵਿੱਚ 4 ਜੇਠ 1946 ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭਾਵ ਤਿੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ, ਮੱਘਰ ਸੁਦੀ 5 ਸੰਮਤ 1732 ਬਿਕ੍ਰੀ ਅਤੇ ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ 15 ਸੰਮਤ 1946 ਬਿਕ੍ਰੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 11 ਮੱਘਰ ਸੰਮਤ 1732 ਬਿਕ੍ਰੀ ਅਤੇ 4 ਜੇਠ 1946 ਬਿਕ੍ਰੀ ਲਿਖਿਆਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਜੇ ਕੋਈ ਇਹ ਆਖੇ ਕਿ ਤਾਰੀਖਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਲੰਡਰ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕੋਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅੱਤ ਦਾ ਬੇਈਮਾਨ।

ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਚ ਇਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਕ੍ਰੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 365.2563 ਦਿਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਚੱਕਰ 365.2422 ਦਿਨਾਂ ਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਕ੍ਰੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗ-ਭੱਗ 20 ਮਿਟ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। 1964 ਈ: ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਫਰਕ 24 ਮਿਟ ਸੀ। ਇਸ ਫਰਕ ਕਾਰਨ 1964 ਈ: ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ 60 ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਅਤੇ 1964 ਈ: ਵਾਲੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 72 ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ, ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤਾਂਥੀ 9 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਪੈ ਚੁੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਨਿਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਘਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਤੱਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰ ਵੀ ਥੈਣਣ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਘਰ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਨਾ ਭਰਨਾ। ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਾਰਿਆ ਕਿ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਸਦਾ ਹੈ, ਚਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਗੱਲ, ਬਾਹਰ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਚਾਰੇ ਅੱਗੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਲੜਕੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਜਤਾਇਆ, “ਮੈਨੂੰ ਬੁਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਾਪਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲਿਆ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਗੱਲ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸ ਪਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੱਦ-ਕਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਰਾਕ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਲੈ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਵੀ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਤਲਾਸ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਬੁਝਤੀ ਪੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇਸ ਉਮਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।

ਮਰਵਿੰਡੀ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਮੈਟ
916-230-2102

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬੇਹੁੰਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਨਮੌਲ ਗਗਨ ਮਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਮੰਤਰੀ ਅਨਮੌਲ ਗਗਨ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬੇਹੁੰਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਦੀਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਵੀਨਤਮ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੌਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਫਲੈਗਸਿਪ ਐਕਸਲੋਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਫੈਮੈਂਡੇ ਮੌਕੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਧਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਟਾਰਟਅਪ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਤਕ-ਨਿੰਜੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਤਹਿਤ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸਦਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨਾਲ ਆਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸਦਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨਾਲ ਆਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਾਲ ਸਟਾਰਟਅਪਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਟਾਰਟਅਪਸ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਈ। ਐਮਾਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੋਮੇਦ ਭਸੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਉਦੀਮੀ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦੀਮੀ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਸੇਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਉਥੋਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਅ

ਪੰਜਾਬੀਓ! ਆਪਣੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਬਚਾਊਣ ਦਾ ਫਿਕਰ ਕਰੋ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੱਕਤਜ਼ਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਬੋਧਿਕ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖਾਂ ਖੇਡਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਣ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ੀਈਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ, ਕੰਧਾਂ ਖੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਜਦੇ ਨਸੇਤੀ, ਲਾਵਾਰਸ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ, ਸਟੇਡੀਆਮਾਂ, ਖੋਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਵਰਡੋਜ਼ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ, ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਕੰਬਾਉ ਕੀਰਨੇ, ਭੈਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਈ ਵੇਲੇ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਰੱਖਤੀਆਂ, ਕੁਆਰੇ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਸਿਹਰੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਤੋਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਦਿਲ ਕੰਬਾਉ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਇਕਲੋਤੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਕੀਰਨੇ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਤਾਂ ਨਸੇ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਬਚਾ ਲਈ। ਦਰਅਸਲ, ਅਜਿਹੇ ਬੋਲ ਜਿਥੇ ਸਮਾਜ ਦੇਖੀਆਂ, ਨਸੇ ਦੇ

ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ

ਤਸਕਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਮਿਹਨਾਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ, ਚਿੱਤਕਾਂ, ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਅਰਜੋਤੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪੁੰਨ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, "ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਬੋਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁੱਖ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਤਾਂ ਵਿਚ ਨਸੇ ਦੇ ਟੀਕੀ ਲਾਉਣ ਕਰ ਕੇ ਨਾਮਰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਲਾਇਲਜ ਬਿਮਾਰੀ ਏਡਜ਼ ਤੋਂ ਪੀਤੜ ਹਨ। ਬੋਨੂੰ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਲ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਐਵੇਂ ਆਪਣੀ ਕੁਝੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿਚ ਨਾ ਸੁਣਿਓ।" ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਇਸ ਮਾਰੂ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਉਵਰਡੋਜ਼ ਨਾਲ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਵਿਛੇ ਸੱਬਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਤਸਕਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਫੜੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਨਸ਼ਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਛੜ ਕੇ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਖਾਂ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਵਿਜੀਲੈਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਗੁੱਢ-ਪੜਤਾਲ ਭਾਰਤੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੋਣਾਂ 6 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ

ਐਸਟੋਈਸ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ)- ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੁਹਾਲੀ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 5 ਘੰਟੇ ਲਗਤਾਰ ਪੁੱਛਗਿੰਛ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਸਾਥੇ 10 ਵਜੇ ਵਿਜੀਲੈਸ ਭਵਨ ਪਹੁੰਚੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ ਸਾਥੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਬਾਰਹ ਆਏ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਜੀਲੈਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਸ ਨੇ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਮਦਨ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਜਿਹਤਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਭਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਭਰ ਕੇ ਅੱਜ ਵਿਜੀਲੈਸ ਨੂੰ

ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਬਿਉਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਧਰ, ਜਦੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਸ ਭਵਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਲੇਕਿਨ ਚੰਨੀ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਨੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ

ਗੀਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜੇ 'ਚੋਂ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗਾਰਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਦਾਖਲਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠਤਾ ਵੀ ਦਿਖਾਈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੀਜ਼ ਅਰਜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੱਤਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼

ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਮਦਨ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ

ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦੇ ਰਹੇ

ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਚੁੱਪ ਧਾਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸ ਦੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਡਾਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੇ ਜੋਗ ਸੌਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਵਿਜੀਲੈਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਚੰਨੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿਨੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਨੇਤੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੱਡਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਜੀਲੈਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਚੰਨੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿਨੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਨੇਤੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੱਡਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਮਨਾਇਆ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਚੇਨੈਲੀ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਤੋਂ ਮੁੱਬਈ 'ਚ ਕੋਂਸਲਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 3500 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚੋਂ 21 ਫੀਸਦੀ ਭਾਰਤੀ ਹਨ। 2021-22 ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 'ਚ ਕਰੀਬ ਦੋ ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਥੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਚਿੱਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਭਰਤੀ ਦੇ ਵੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਕਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ 17 ਫੀਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਿਮਟ ਕੇ 4.5 ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੀ ਸ

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕਵੀ, ਲੇਖ ਦਾ ਯੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕਵੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਰਚਤਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾਵਾਦੀ ਲੀਹਾਂ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ। 'ਵੀਰ ਸਿੰਘ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਫਿਲਾਸਫੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਭਾਈ ਜੀ' ਆਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਛੋਟੀ ਕਵਿਤਾ, ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਤੋਂ ਇਲਵਾ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ, ਇਤਿਹਾਸ, ਜੀਵਨੀਆਂ, ਲੇਖਾਂ ਤੇ ਸਾਖੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 5 ਦਸੰਬਰ 1872 ਈ: ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਾ: ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਦੋਨੋਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਆਪਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੀਵਾਨ ਕੌਤਾਮੇਲ ਨਾਲ ਸੀ। ਆਖਦੇ ਦਾਦਾ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਆਕਤੀ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਬਿਜਲਾਸਾ ਦੇ ਚੰਗੇ ਗਿਆਨੀ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਨਾਨਾ ਪੰਡਿਤ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀ।

ਆਪਨੇ 1891 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ 'ਚਰਨ ਮਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲ' ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਜਿਲ੍ਹੇ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਫਸਟ ਰਹਿਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਖ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਈਗਨੀ, ਉਰਦੂ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵੀ ਗਿਆਤਾ ਸਨ। ਸਾਤਾਂਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਦਾ ਵਿਆਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਚਤੁਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਦੱਜੇ ਪਤੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਦੌਤ ਕੇ ਇਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਆਪਨੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਆਪਨੇ 1898 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ 'ਖਾਲਸਾ-ਸਮਾਚਾਰ' ਅਖਬਾਰ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਨਵੰਬਰ 1899 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਫ਼ਤਾਵਰੀ ਪੰਜਾਬੀ 'ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ'ਪਤਰ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਆਪਨੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਫਾਰਸੀ, ਉਰਦੂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਖੂਬ ਵਾਚਿਆ। ਆਪ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰਮ ਵਜੋਂ ਅਹਿਮਦੀ ਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਲਹਿਰਾਂ ਉਰਦੂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਰਾਂਗੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਿੰਘ-ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੈਲੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਸਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਇਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪੁਸ਼ਿਧ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ- ਸੰਦਰਿ (1898), ਬਿਜੇ ਸਿੰਘ (1899), ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ-ਦੋਬਾਗ (1890 ਤੇ 1927), ਦਿਲ-ਤਰੰਗ (1920), ਤਰੇਲ ਤੁਪਕੇ (1921), ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹਾਰ (1921), ਮਟਕ ਹੁਲਾਰੇ (1922), ਬਿਜਲੀਆਂ ਦੇ ਹਾਰ (1927) ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ (1953)। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ 'ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਗਤ ਮਾਲਾ' (1912), ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (1914) ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀਆਂ (1926), ਸਾਖੀ ਪੌਥੀ (1950) ਦੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਛਾਪੇ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਸੂਰਜ ਗਰੰਥ' (6668 ਪੰਨੇ) ਦਾ ਅਧਿਐਨ 1927 ਤੋਂ 1935 ਦਰਮਿਆਨ 14 ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਫ਼ਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1930, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਉਪਰ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਆਪ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਪਨੀ 1949 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਤ ਆਫ ਉਰੀਐਟਲ ਲਰਨਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। 1952 ਵਿੱਚ ਆਪਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੌਸਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1950 ਵਿੱਚ ਆਪਨੂੰ ਵਿਦਿਆਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨਨਦਨ ਗ੍ਰੰਥ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1955 ਵਿੱਚ ਆਪਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ' ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਅਕੈਡਮੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। 1956 ਵਿੱਚ ਆਪਨੂੰ ਪਦਮ ਬੂਸਨ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 10 ਜੂਨ 1957 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਚਿਰ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛ ਆਪ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬਿਰਜੇ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵੀ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਆਰੰਭਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਨਨਾਣ-ਭਰਾਤਾਈ ਸਿਖਿਆ ਦਾਇਕ ਵਾਰਤਾ ਲਪ ਅਤੇ ਭਰਥਰੀ ਹਰੀ ਦਾ 'ਅਨੁਵਾਦ' ਨਿਰੋਲ ਪਰੰਪਰਾ ਗਤ ਰੂਪ ਤੇ ਸੈਲੀ ਦੀ ਗੁਆਹੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਰੁਚੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਅਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 1905 ਵਿੱਚ ਰਚੇ ਆਪਣੇ ਮਹਾਂਕਾਵਿ 'ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਥਾ ਵਸੂਲ ਲਈ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਹਾਂ

ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਤ ਰਸ ਲਈ ਸਿਰਖੰਡੀ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਆਦਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਪੱਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਰਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੌਮੀ ਯੂ਽ਧ ਵਿੱਚ ਸਹੀਦੀ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰਾਣੀ ਰਾਜ ਕੌਰ ਉਸਦੇ ਵਿਛੋਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕੁਲ ਹੋਈ ਤਤਫ਼ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ

ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਗ ਦਾ ਟੀਕਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਸੋਗ ਹੈ ਨਾ ਸੋਤ ਹੈ, ਨਾ ਵਿਧ ਹੈ ਨਾ ਬੰਧਨ ਹੈ:- "ਤੇਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਸਾ ਤੇ ਉਡਣਾ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਪੱਧਰ ਨੂੰ

ਅੰਤਿਮ ਗੀਤ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਬਾਰਾਂਮਾਹ ਤੁਥਾਰੀ ਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਛੰਤਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਦਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁਖ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਅੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ

ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸਮਾਦ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸਮਾਦ, ਜਨਕ ਰੂਪ ਧੇਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਰੁਬਾਈ 'ਵੈਰੀ ਨਾਗਦਾ ਪਹਿਲਾ ਲਕਕਾ' ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਦਰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; - "ਵੈਰੀਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਲਕਕਾ, ਜਦ ਅੱਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਜਦਾ।

ਕਾਦਰ ਦੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਜਲਵਾ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਇਕ ਸਿਜਦਾ"

ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਇਸ ਲੱਛਣ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ:-

"ਘੱਲੇ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ॥ ਸੱਦੇ ਉਠਿ ਜਾਹਿ॥

ਜੀਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਇਸ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਲੀਲਾ ਦਾ ਨਿਰਪਣ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਹੁਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"ਘੱਲੇ ਸੱਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਇਥੇ ਉਸੇ ਆਪ,

ਅਸਲ ਬੰਦ ਮੇ ਉਸਦੀ, ਬੰਦ ਬਿਛਾਵੇ ਬਾਪਾ॥"

ਕਈ ਕਵਿਤਾਵਾ

FAIRWAY BODY SHOP

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਡੈਂਟਿੰਗ ਤੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਐਸਟੀਮੇਟ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ, ਹਫਤੇ ਦੇ 6 ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੇਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨਿਵਰਵਾਰ ਤੱਕ-ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

Gurdial Aujla

1421 Industrial Parkway West #C
Hayward, CA 94644

Darshan Aujla
510-750-6116

510-538-2983

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਡੀਅਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

ਮੱਛੀ ਪਕੌੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ
ਮੁੱਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਅਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਮੂਨ ਏਡੀਆਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੈਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544

Contact: (Paul) 510-978-7170

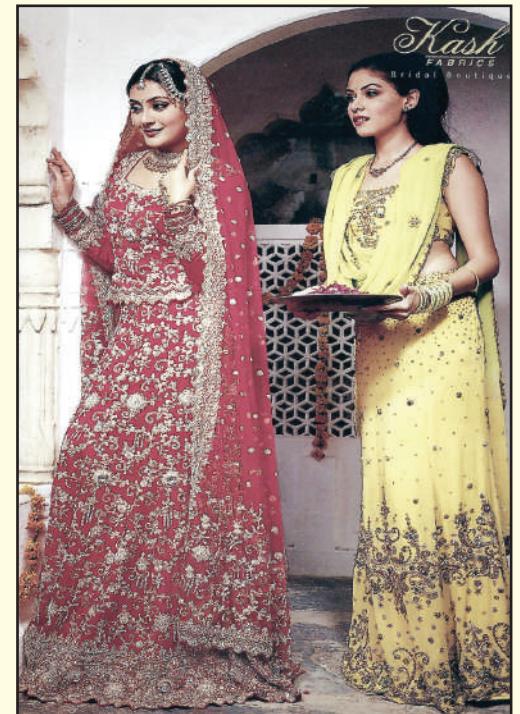
www.moonindiancuisine.net

Kash Fabrics

37 ਸਾਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਸਾਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ

1. Wedding Lehngas
 2. Mens wear-shervani
 3. Kurte Pajame
 4. Sharara Suits.
 5. Patiala. Suits.
 6. pression stove jewelery
 7. kids wear
 8. Turbans (paggan). 80 colors
1. ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਹੌਂਗੇ
 2. ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ
 3. ਕੁੜੇ ਪਜਾਮੇ
 4. ਸਰਾਰਾ ਸੂਟ
 5. ਪਟਿਆਲਾ ਸੂਟ
 6. ਗਹਿਣੇ
 7. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ
 - 80 ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੱਗਾਂ

Kashmir Singh Dhugga
Gurjeet Kaur Dhugga

kashfabrics@gmail.com

KASH FABRICS
29576 Mission Blvd
Hayward, CA 94544
510-538-1138

Raja King of Sweets Now Presents

New Introducing Chaat Corner

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- FALUDA KULFI
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

TASTE OF INDIA

specialist- Gurh Dee Barfee, Gurh Diyaan Jalebian

32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ
ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਯਹਿਲਾ ਤੇ
ਵਧੀਆ ਰੇਸਟੋਰੈਂਟ

ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ
ਦੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

lunch buffet everyday
fresh jalebian every day

DEVINDER SINGH PABLA (OWNER)
510-791-1316

5144 MOWRY AVE (ON FARWELL DR)
FREMONT, CA 94538
510-773-8810

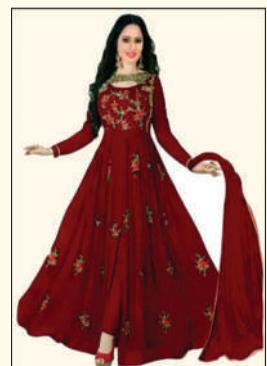

ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਲਈ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧ

PREET FABRICS & APPLIANCE

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੈਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ,
ਜਿਉਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹੌਰੀ ਅਤੇ
ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚੱਲੇ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੇ, ਰੁਮਾਲੇ ਤੇ
ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER BOTH FABRICS & APPLIANCES

**APPLIANCES & LUGGAGE CROSS,
PARKER PENS, OSTER BLENDERS**

Watches (Seiko, Citizen & Swistar)

Shavers & Trimmers

Cellular Phones

Onkar Singh Saini

5156 Mowry AVE. Fremont. CA 94538

Tel- 510-797-7111

**Cosmetic &
Family
Dentistry**

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN

Call for Details
Straighten Teeth
Without Wires

Charanjit S Uppal
D.D.S.

FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING.
YOUR INSURANCE USUALLY COVER THESE SERVICES

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

www.uppal dental.com

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

**Quick Lube
& Smog**

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

**691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544**

**PH 510-757-6775
FAX 510-292-0330**

ਕੈਨੇਡਾ ਪੜ੍ਹਨ ਗਏ ਕੁਝ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ

ਸੈਂਕਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਜੀਅ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਇੱਕ ਰਾਹਤ ਦੀ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਾਈਟਰ ਅਕਾਊਂਟ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਪੋਸਟ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਅਸਥਾਈ ਰੋਕ ਲਗ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਸ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸਨਾਪ੍ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੋਣਾ ਹੈ।"

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁੰਬਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸੈਂਕਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਲਈ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਰਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁੰਹਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਧੋਖੇ ਵਿੱਚ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਧਰਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪਹੁੰਚਣਾ

ਐਨਡੀਪੀ ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਠੰਗੀ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਪੁੱਛਾਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ? ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿੱਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਆਗੂ ਹਨ। ਜਗਮੀਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।" ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਧੋਖੇ ਦੇ ਸਿਕਾਰ ਹੋਣੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਨਾਪ੍ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਬੱਚੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੈਂਕਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਾਮਲੇ 2016-17 ਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਇੱਕ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੰਸਲੋਕਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁੰਹਹੀਆਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਹਾਲ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ

ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ 100 ਦਿਨ ਸਮੁੰਦਰ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ

ਫਲੋਰੀਡਾ— ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਦਰਸਾਲ, ਇਸ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਲਾਗਤਾਰ 100 ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਯੂਐਸ ਨੇਵੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਗੋਤਾਖੇਰ ਜੋਸ਼ਦ ਡਿਟੂਰੀ ਨੇ ਇਹ ਅਜੀਬ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਯੂਐਸ ਨੇਵੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਗੋਤਾਖੇਰ ਜੋਸ਼ਦ ਡਿਟੂਰੀ ਨੇ 1 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ ਲਾਰਗੇ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 10 ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਡਿਟੂਰੀ ਨੇ 100 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ

ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡੀ ਡਿੱਪਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਹਨੁਰਾ ਹੀ ਹਨੁਰਾ ਹੈ। ਨਾ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ।" ਉਹ ਦਸੰਬਰ 2017 ਵਿੱਚ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ।

ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਅਸਥਾਈ ਰੋਕ ਲਗ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਸ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਐਕਸਕਲੂਜ਼ਨ ਆਰਡਰ" ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐਕਸਕਲੂਜ਼ਨ ਆਰਡਰ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵਾ ਹੈ। ਇਸੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾਰੇ ਡਿੱਪਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, "ਮੈਂ ਇੱਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਇੰਨੀ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਭਾਰਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਰ ਉਸ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਫਾਈਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਕਈ ਉਮੀਦਾਂ ਚੁਰ-ਚੂਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਵੱਟਸਾਈਪ ਗਰੁੱਪ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕੋਨੜਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਬਰੈਡ ਰੋਡੋਕੋਪ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰਾਦਤ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬਲਕਿ ਭਗਤਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਸਭ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸੱਚ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਪਥ ਫਿਰ ਵੀ ਵਕਤੀਆ ਹਕਮਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੱਲੀ ਚੁੱਕਾਂ, ਕਟਤਵਾਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂ ਮੌਲਾਣਿਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਕਟਤਵਾਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਅਤੇ

(ਭਾਗ.) ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਢਾਡੀ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਇਕੱਲੇ ਚੰਦੂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਚੰਦੂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਅਹਿਲਕਾਰ ਸੀ। ਚੰਦੂ ਨੇ ਰਿਸਤਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਕੀਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਬੋਲ ਬੋਲੇ ਸਨ ਕਿ ਚੁਬੰਦੇ ਦੀ ਇੱਟ ਮੌਰੀ ਨਾਲ ਲਾ ਆਏ ਹੋ, ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕਰਤਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਤੇ ਸਿਧੇ-ਸਾਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਕਰਕੇ ਧਯਾ-ਧਤ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਿੱਖ ਬਣ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮੋਹਸਨਾਨੀ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕਟਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਵੀ ਕੰਨ ਭਰੇ ਪਰ ਅਕਬਰ ਖੁਲ੍ਹ-ਦਿਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਆਇਆ, ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ, ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਵੀ ਮੁਆਫ ਕਰ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅਕਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ

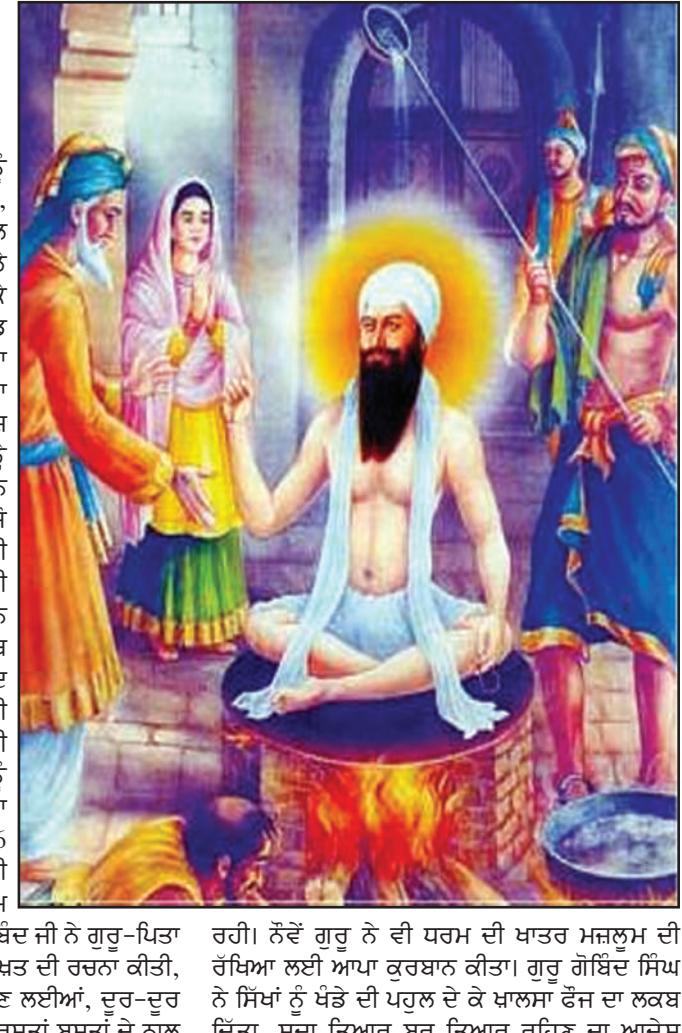
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਹਾਂਗੀਰ ਖੁਦ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ 'ਤੁਜ਼ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰੀ' ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਕੰਡੇ ਗੋਇਵਾਲ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੀਰਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜਨ ਨਾਮ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਸਗੋਂ ਬੇਸਮਤ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਪੀਰੀ ਦਾ ਢੋਲ ਉਚਾ ਵਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਆਖਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੁਕਾਨ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਸ ਝੁਠ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।

ਮੁਲਾਂ ਮੌਲਾਣਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਾਏ ਭਰਮਜਾਲ-ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦਾ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਕਰਤਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਰੋਟੀ ਰੋਟੀ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਹਕਮਤ ਦੇ ਕੰਨ ਭਰੇ ਗਏ ਕਿ ਜੇ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇ ਕਰਤੀ ਨਿਗ੍ਰਾ ਨਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਹਕਮਤ ਦਾ ਤੁਖਤਾ ਉਲਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧ, ਜੋਗੀ, ਉਦਾਸੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਮੌਲਾਣੇ, ਸ੍ਰੀਚੰਦੀਏ, ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦੀਏ, ਚੰਦੁਸ਼ਾਹੀਏ, ਬੀਰਬਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿਕ ਸਿੱਖ ਵਕਤੀਆ ਹਕਮਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਭਰੇ ਰਹੇ ਤੁਰਾਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹੰਮਦ ਬਾਕੀ ਬਿਲਾ ਦੇ ਚੇਲੇ ਸੇਖ ਅਹਿਮਦ ਸਰਹੱਦੀ, ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਮੁਰਤਜ਼ਾ ਖਾਂ ਜੋ ਅਤਿ ਕਟਤਵਾਦੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਰ ਪਾਸੇ ਇਸਲਾਮ ਹੀ ਇਸਲਾਮ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਹੱਦ ਸੀ। ਇਵੇਂ ਸੱਤੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਅੱਗ ਬਲਲੇ ਹੋ ਉਠੇ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ-ਖੜਿ ਮਰਦੇ ਬਹੁ ਬਾਹਣ ਮੌਲਾਣੇ

ਸ਼ਰਾਬੀ-ਕਬਾਬੀ ਪੱਤਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਟਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਾਇਆ ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋਗਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਲਹਿਰ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵਧੇ ਫੁੱਲੇਗੀ!

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਹਾਂਗੀਰ ਖੁਦ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ 'ਤੁਜ਼ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰੀ' ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਕੰਡੇ ਗੋਇਵਾਲ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੀਰਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜਨ ਨਾਮ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਸਗੋਂ ਬੇਸਮਤ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਪੀਰੀ ਦਾ ਢੋਲ ਉਚਾ ਵਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਆਖਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੁਕਾਨ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਸ ਝੁਠ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਾਂ ਇਸ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਹਕਮਤ ਦਾ ਬਾਗੀ ਖੁਸ਼ਰੋਂ ਇਧਰ ਆਇਆ ਤੇ ਇਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਕੇਸਰ ਦਾ ਟਿੱਕਾ ਲਾ ਕੇ ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਸੈਨ੍ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗੇ

ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਘਾਟ ਬੋਚੇ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਸਬਾਬ ਮੁਰਤਜਾ ਖਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ "ਯਾਸਾ ਦੰਡ" ਦੇ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ" (ਯਾਸਾ ਦੰਡ ਪੁਰਾਣੇ ਮੰਗੋਲੀਆ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਹਿਸ਼ੀਪੁਣਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ, ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮੀ-ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਖੁਨ ਭੋਲੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖੁਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਹੀਦ ਨਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣ) ਸੋਇਸ਼ ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 2 ਹਾਡ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1663 ਮੁਤਾਬਕ 30 ਮਈ ਸੰਨ 1606 (ਜੂਲੀਅਨ) ਦਿਨ ਸ਼ਕਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਨਾਨਕਸਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ 2 ਹਾਡ (16 ਜੂਨ) ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹਰ ਸਾਲ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ-ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਫੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪਹਿਣ ਲਈਆਂ, ਦੁਰ-ਦੁਰ ਹਕਨਾਮੇ ਤੇ ਜਿਤ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਰਸਤਾਂ ਬਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਨੀਆਂ, ਸ਼ਸਤਰ, ਘੋੜੇ ਭੇਟ ਕਰਨ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਡੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਾਲਮ ਹਕਮਤ ਨਾਲ ਚਾਰ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਹੋਈ। ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਤੁਖਤ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਮੁਗਲੀਆਂ ਹਕਮਤ ਦੀਆਂ ਜਤਾਂ ਖੋਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਸੁਲਾਹ ਲਈ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਤਵੇਂ, ਅਠਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੱਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰਹੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਫੈਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਰਕਰਾਰ

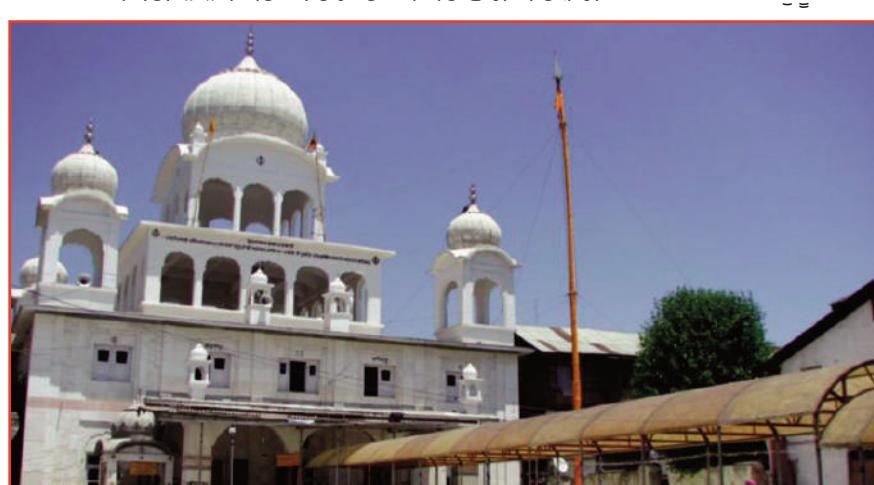

ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛੇਵੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ

ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਦੁਖਿਆਇਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਮਿੰਟ ਯਾਦ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਰਨ ਪਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਨਾਨਕ ਮਤਾ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇਵੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਮਿੰਡਸਰ ਬਿਰਾਜੇ ਤੇ ਫਿਰ ਕਸਮੀਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਸਮੀਰ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤ

ਕਦੇ ਕੈਨੇਠਾ ਹੁਦਾ ਸੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਗਾਲ ਮੁਲਕ, ਅੱਜ ਮੰਦੜੇ ਹੋਏ ਹਾਲ

‘ਜੀਥ ਦਾਸਤਾਂ ਹੈ ਯੇ ਕਹਾਂ ਸੁਰੂ ਕਹਾਂ ਖਤਮ...।’ ਕਿਨੈਡਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੂ ’ਚ ਬੁਝਗਾਲ, ਵਿਕਸਤ, ਭੂਬਨਸਤਰ, ਸਮਰੱਥ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਜੋਂ ਹੋਣਾ ਇਉਂ, ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਭੁਲ੍ਹੂ ਤਾਕਤਵਰ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਦੁਰਅੰਦੇਸ਼ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਵਧੀਆ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਕਸੂਨੰਤਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤਿਆਂ ‘ਤੇ ਮਾਣ ਸੀ। ਘੱਟ ਆਮਦਨ, ਬੇਰਜ਼ਾਗਰੀ, ਮਕਾਨ ਦੀ ਛੱਡਤ ਤੋਂ ਮਹਿਰੁਮ, ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਨਿਕੰਮੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਚਲਾਉ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ, ਹੁਨਰਮੈਂਦ ਸੇਵਾਵਾਂ ’ਚ ਕਮੀ, ਆਲਮੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ’ਚ ਕਿਨੈਡੀਅਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਡਿੱਗਦੀ ਸਾਖ, ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਸਤਕ, ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ’ਚ ਨਿਧਾਰ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀ ਖੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੋਇਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਰਅੰਦੇਸ਼ ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਫਤਹ ਰਹੀ ਹੈ।

1867 'ਚ ਹੋਏ 'ਚ ਆਇਆ ਕੈਨੇਡਾ ਆਪਣੀ 100ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੀਦ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਨੌਂਵੀਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਜੋਂ 1967 'ਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲੇ ਆਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਨੰਬਰ ਇਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਆਵਾਜ਼ਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਉਜ਼ਰਤ, ਬਿਹਤਰੀਨ ਮੁੜਲਾ ਢਾਂਚਾ, ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਾਸਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੁਝੀ ਬੋਲਣ ਲੱਗੀ। ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਡੀ ਸਿੱਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲੱਗਿਆ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਢੂਰਅੰਦੇਸੀ, ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦੀ ਰਹਿਤ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਨੀਤਸ ਅਤੇ ਨਿਕੰਮੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ 2017 'ਚ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ 150 ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੀਦ ਮਨਾਈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੱਤੀਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਅਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਦੁਨੀਆ 'ਚ 16ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਡਿੱਗੀ। ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਇਹੋ ਹਾਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਆਪਣੀ 200ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੀਦ ਯਾਨੀ 2067 ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਸ਼ 25ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਡਿੱਗੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਮਲੋਖੀਆ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਬਾਈਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੰਮ ਚਲਾਉ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੁਡੋ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2022 ਦੇ ਰਿਸਰਚ ਪੋਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਹਾਲਤ 'ਚ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਤਾਰਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿਖ ਲਈ ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਥਾਈਲੈਂਡ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਵੀਅਤਨਾਮ ਜਿਹੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ, ਵਧੀਆ

ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵਹੀਂ ਘੱਟਣ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ 22 ਬਿਲੀਅਨ ਸਾਲਾਨਾ ਆਪਦਨ ਰੁਕ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਕੈਨੋਡੀਅਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਧੱਤੰਬ ਬੱਲੇ ਛਿੱਗ ਪਵੇਗੀ।

ਦਰਅਸਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕ
ਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੰਡੇ-ਵਰਤੇ ਢੁਰਾਂਦੇਸ਼ ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ
ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਨਹੀਂ ਚੁਣਦੇ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ
ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਸ਼ਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਭਰੇ
ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ

2012 'ਚ ਸਿਰਫ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 37 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ
ਨਾਨੋਜ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਮਿਆਰ,
ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪੱਧਰ 'ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ 2022 'ਚ ਪਿਛੇ ਰਿਸਰਚ
ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ 75 ਫੀਸਦੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮੱਤ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਜੀਵਨ
ਮਿਆਰ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ
ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿੱਗ ਜਾਣਗੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ, ਸੁਬਾਈ ਤੋਂ ਫੈਡਰਲ

ਲਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੀ
ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ 'ਚ
ਇੱਥੁੰਦਾ? ਦੁਨੀਆ
ਅੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ
ਨਿਕੰਮੀਆਂ ਸਿਹਤ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ ਕੈਨੇਡਾ
'ਚਾ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ
ਸਾਲਾਂਬੱਧੀ ਸਹੀ
ਇਲਾਜ ਤੇ
ਸਰਜਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਸ
ਰਹੇ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਠੋਕ
ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਕਿਸ ਨੇ ਦੇਣੀਆਂ
ਹਨ?

ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ

ਸਥਾਨਕ, ਸੁਬਾਹੀ ਜਾਂ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚੁਣ੍ਣ ਲਈ ਵੱਡੇ
ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਘੱਟ
ਗਿਣਤੀ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੀਆਂ ਮਾਅਰਕੇ ਬਾਜ਼, ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ, ਕੰਮ
ਚਲਾਉ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਬੈਸਾਖੀਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ
ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਲਦੇ ਹਨ?

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਦੁਆਂਤ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪਤਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2015 'ਚ 338 ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਜ਼ਸ ਸੀਅਮਾਂ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ 184 ਤੋਂ 39.47 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੇਂਟਾਂ ਪੈਂਲ ਹੋਈਆਂ। ਸਾਲ 2019 'ਚ 33.1 ਫੀਸਦੀ ਵੇਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ 157 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸੰਨ 2021 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਮਤ ਖਾਤਰ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਪਰ 32.6 ਫੀਸਦੀ ਵੇਂਟਾਂ ਸਹਾਰੇ 160 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ 2019 ਤੋਂ 2021 ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਐਨਡੀਪੀ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀਆਂ ਬੈਸਾਖੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਬਾਹਰੀ ਬੈਸਾਖੀਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਿਏ ਕੌਮ ਕਿਵੇਂ ਵਧੀਆ ਸਰਕਾਰ ਭਾਲਦੀ ਹੈ? ਨਤੀਜਾ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਭਾਰੀ ਟੈਕਸ਼ਾਂ ਰਹੀਂ ਆਮ ਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਤ ਨਿਚੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਅਤਿ ਨਾਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਘੱਟ ਉਝਰਤਾਂ, ਨਿਤ ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਮੰਹਿਗਾਈ, ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਸਮਾਨੀਂ ਚੜ੍ਹਨ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਡ-ਚੀਰਵੀਂ ਸਰਦੀ 'ਚ ਅਸਥਾਈ ਤੰਬੂਆਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਗਠਜੋੜਾਂ ਆਧਾਰਤ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦੀਵਾਲਾ ਨਿਕਲਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮਾਰਚ, 2023
 'ਚ ਕੈਂਬਲਫੋਰਡ ਤੋਂ ਕਿੰਗਸਟਨ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋਇਆ। ਅਜੇ ਤੱਕ
 ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਠਾਰਾਂ ਮਈ ਨੂੰ ਮੈਂ
 ਅਚਾਨਕ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ
 ਕਿੰਗਸਟਨ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਮ
 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਖੂਨ ਟੈਸਟ ਲਈ
 ਲਿਆ। ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀ, ਬਸ ਕਰਸੀ
 'ਤੇ ਬਿਠਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬੈਡ ਤੋਂ

ਮਾਰਕੀਟ ਅਤੇ ਆਰਬਿਕਤਾ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ 39.5 ਮਿਲੀਅਨ ਆਬਾਦੀ ਤੋਂ 100 ਮਿਲੀਅਨ ਲੁਡੀਂ ਦੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਹੁਨਰਮੰਦ, ਉਤਮ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਾਪੇ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰੀ ਸਰਵੋਤਮ ਤਕਨੀਕੀ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਵਿਗਿਆਨੀ, ਖੋਜੀ ਆਗੂ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੰਨ 2030 ਤੱਕ 5.8 ਮਿਲੀਅਨ ਘਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਢਾਈ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਾ ਘਰ ਅੱਜ 15 ਤੋਂ 20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਿਉਂ? ਕੀ 40 ਸਾਲ ਲੋਕ ਮਾਰਗੇਜ ਉਤਾਰਦੇ ਮਰ ਜਾਂਗੇ ਭਾਵ ਦੇ ਪੀਤ੍ਰੀਆਂ। ਜ਼ਰਾ ਹੋਸ਼ ਕਰਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫੈਡਰਲ, ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦਰਸਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀਤ੍ਰੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤਾਂ, ਸੋਸਣ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਆ ਰਾਜਨੀਤਕ
ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਰਾਜਨੀਤਕ
ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਵਾਲੀਆਂ
ਲਾਹੌਰੰਦ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅਮਲ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਹਾਨ, ਗਤੀਸ਼ਾਲ, ਸਰਵੋਤਮ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ
ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਗਤੀਸ਼ਾਲ, ਦਲੇਰਾਨਾ, ਧੱਲੇਦਾਰ ਨੀਤੀਆਂ
ਘੜ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਅਮਲ ਦੀ ਲੋਤ ਹੈ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜੋਹਨਸਨ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ

ਸੁਕਰਵਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜੌਹਨਸਨ ਨੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਦਨ ਹਾਉਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਬੋਰਿਸ ਜੌਹਨਸਨ 24 ਜੁਲਾਈ 2019 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 6 ਸਤੰਬਰ 2022 ਤਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾ। 2022 ਵਿਚ ਬੋਰਿਸ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਤੀਆਂ। ਬੋਰਿਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਤਰਕ ਇਹ ਸਨ: ਪਹਿਲਾ, ਬੋਰਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ/ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਦੋਂਕਿ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ; ਦੂਜਾ, ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸੰਸਦ ਸਾਹਮਣੇ ਭਨ ਬੋਲੀਆ।

ਜੂਨ 2022 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬੋਕਿਸ ਦੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਵਿੱਧ ਕਰਿਸ ਪਿਚਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭੌਦਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੋਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਿਚਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਟੱਸਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 5 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਰਿਸੀ ਸੂਨਕ ਤੇ ਸਾਜਿਦ ਜਾਵਿਦ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਸੂਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਲਿਜ਼ ਟਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ।

ਮਈ 2023 ਵਿਚ
ਇੰਗਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ
ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬੋਰਿਸ
ਦੁਆਰਾ ਕੈਂਵਿਡ ਪਰੋਟੋਕੋਲ ਭੇਂਗ
ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ
ਹਵਾਲੇ ਕਰੇਗੀ। ਸਦਨ ਦੀ ਇਕ
ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜਤਾਲ
ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ ਇਹ
ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬੋਰਿਸ ਨੇ ਸਦਨ
ਵਿਚ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ। ਇਸ
ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ
ਮਹੀਨੇ 9 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਉਸ
ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ
ਅਸ਼ੀਫ਼ਾ ਦੇ ਇੱਤਾ।

ਪ੍ਰਸੰਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ
 ਕੀ ਬੋਰਿਸ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ
 ਸਿਆਸੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ
 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ
 ਕੁਝਕੀ ਵਿਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ
 ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
 ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗੂ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ
 ਇਲਜਾਮ ਲੰਗਣ ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ
 ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ
 ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ
 ਬੋਰਿਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ
 ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ
 ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼
 ਲੱਗਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ
ਵਿਚ ਵੀ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਉਸ
ਨੇ ਸਦਨ ਤੋਂ ਇੰਡੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ
ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉਸ ਦੇ ਬੈਗਜ਼ਿਟ
(ਭਰਏਟ-ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ
ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ
ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੋਰਿਸ ਦੇ ਨਾਲ
ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇ
ਇੰਡੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ
ਜਿਮਨੀ ਜੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ
ਸਥਾਨਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ
ਪਿਆ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੂਨਕ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ
ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿਚ
ਲੋਕ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਦਿਖਾਈ
ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਅਰਬਸ਼ਾਰਾ ਮਸ਼ਕਿਲਾਂ
ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸੀ ਸੂਨਕ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਕਈ
ਤਾਜ਼ੀ ਸੂਨੀਂ ਸੱਤ ਨਿਭਾ।

ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਲਭ ਰਿਹਾ।
 ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬੋਰਿਸ
 ਜੋਹਨਸਨ ਡੇਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵਾਂਗ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ
 ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ
 ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਉਤਬੰਦੀ ਕਰ
 ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਸਿਆਸੀ ਨੈਤਿਕਤਾ
 ਨਹੀਂ, ਸਿਆਸੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ
 ਸਾਰੇ ਜਮਹੂਰੀ ਨਿਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਨੈਤਿਕਤਾ
 ਖੁਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਗ਼ਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ।

ਢੁੱਚਾਗਤ ਵਿਗਾੜ ਦੀ ਉਪਜ ਐਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ

ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਐਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਸੀਮਤ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ 2013 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਰਭਯਾ ਸਮੁਹਿਕ ਜਥਰ ਜਨਾਹ ਕੇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕਤ ਵਿਚ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰੀਮ ਜ਼ਰੀਏ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (ਆਈਪੀਸੀ) ਦੀ ਦਫ਼ਾ 375 ਵਿਚ ਇੰਤੀ ਗਈ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਈਪੀਸੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਝਾਕਣਾ, ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ (ਦਫ਼ਾ 354ਏ)। ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖ਼ਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਲੰਘ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕਸੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿਥੇ 2013 ਵਿਚ ਐਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਉਥੇ 2021 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 4128 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈ। ਐਰਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਦੋਵਾਂ - ਜਿੰਨੀ ਤੋਂ ਜਨਤਕ - ਘੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

ਐਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਸਬੰਧੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ (The Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Women- ਸੀਈਡੀਏਡਬਲਿਊ) ਉਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ 1993 ਵਿਚ ਸਹੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਤਸਲੀਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਕੰਮ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਮੁੱਖ ਹੋਂਦਾ ਹੈ'। ਸਾਲ 1997 ਦੇ ਵਿਵਾਖਾ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਜਿਨਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਧਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਜਿਨਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ (ਦੀ ਰੋਕਖਾਮ, ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਨਿਵਾਰਨ) ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ 2013 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭਾਰੀ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੀਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੂਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਵਿਚਲੇ ਗੰਭੀਰ ਖੱਪਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਬਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਮਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਤੇ ਵਧੀਆ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਪੱਖੋਂ ਬੇਦਿਲੀ, ਜੋ ਫਿਲ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬੋਰੇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁੱਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਹਨ, ਤਾਕਤ ਗਤੀਸੀਲਤਾ ਅਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਡਰ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਬਦਲਾਲੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਡਰ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਹਨ, ਤਾਕਤ ਗਤੀਸੀਲਤਾ ਅਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਡਰ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਬਦਲਾਲੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਡਰ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਪੀਤੜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸੋਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਧਿਆਂ ਟੱਕਰਨ ਦਾ ਬਦਲ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ੁਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬਦਲਾਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਲਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਖਾਮੋਸੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਸ਼ਮੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਡਬਲਿਊਐਫ਼ਅਈ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਿੰਜ ਭੁਸ਼ਣ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਥਿਤ ਜਿਨਸੀ ਫੇਡਰਾਨੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੀ

ਸਾਬਕਾ ਜਾਜਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਜਲੰਧਰ- ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਆਈਏਐਸ, ਆਈਪੀਐਸ, ਆਈਐਫ਼ਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰੇਲ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ "ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁੱਖ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ" ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਕਰਸੀਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ 275 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 1,175 ਜ਼ਜਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਲੋਕ 'ਬਹੁਤ ਪਰੋਸ਼ਾਨ' ਹਨ, ਇਹ "ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ" 'ਤੇ ਤੋੜ-ਫੋੜ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਲਿਖਿਅਤ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਮਜ਼ੂਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੋੜ-ਫੋੜ, ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ

ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਰੋਮਨ ਕਵੀ ਉਵਿਦ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਤਕਡੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ।" ਭੇਵਰੀ ਦੇਵੀ, ਰੁਪਨ ਦਿਓਲ ਬਾਜ਼, ਰੁਚਿਕਾ ਗਿਰਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਪਹਿਲਵਾਨ, ਆਦਿ ਸਭ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਾ ਹੈ।

ਆਲਸੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੇਡਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਗਤੀਸੀਲਤਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਗੀ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰੀ ਖਿੱਚ ਕਾਰਨ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹਮਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਧਣ ਢੁੱਲਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਲੈਰੀ ਨਾਸਰ ਕਾਂਡ ਅੱਲਤ੍ਰ ਅਬਲੀਟਾਂ ਦੇ ਸੋਸ਼ਣ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਹਕੀਕਤ ਉਤੇ ਚਾਣਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਸ਼ਣ ਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੰਦ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਬੇਕਦਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ, ਇੱਤ ਤੇ ਵੱਡਪਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਸਗੋਂ ਆਮ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਵੀ।

ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਮੁਆਵਜਾ ਰੂਪੀ ਅਤੇ 'ਵੈਰਪੂਰਨ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ ਮਾਹੌਲ' ਰੂਪੀ। ਮੁਆਵਜਾ ਰੂਪੀ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਲਾਭ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਾਮੁਕ ਲਾਹੇ ਖੱਟਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਵੈਰਪੂਰਨ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ ਮਾਹੌਲ' ਰੂਪੀ ਸੋਸ਼ਣ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੀਤੜਤ ਦੇ ਐਰਤ/ਮਰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਲਈ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖੇਡ ਅਦਾਰਿਆਂ ਮੈਂਬਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਿਕਾਇਤ ਕਮੇਟੀਆਂ (ਆਈਸੀਸੀਜ਼) ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੂਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਚ ਬਾ

ਸੁੱਤੇ ਹੋਇਆਂ ਛਾਡੀ ਉਤੇ ਦਬਾਅ ਪੈਣਾ (ਸਲੀਪ ਪੈਰਾਲਿਸਿਸ) ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਅਲੂੜ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਠਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ, ਮੈਥੋ ਰਿਲਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜਿਆਂ ਤੱਕ ਲਕਵਾ ਮਾਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਤਾਂ ਜਾਗ ਪਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੀਆਂ ਮਾਂਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਅਜੇ ਸੁੱਤੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ ਜਿਵੇਂ ਭਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁੱਗੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕੰਧਾਂ ਸੁੱਗੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਖਰ ਕੋਈ ਪੰਦਰਾਂ ਸਕਿਟ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਲਕਵਾ ਟੁੱਟਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦਾ ਅਧਰੰਗ ਕਿੰਹਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਤਾਂ ਜਾਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰੀਰ ਸੁੱਤਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਓ ਅਸਥਾਈ ਅਧਰੰਗ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨੀਂਦ ਦੇ ਅਧਰੰਗ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸਿੱਟੇ

ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਇਹ ਅਕਸਰ ਹੀ ਹੋਣ ਲੰਗ ਪਿਆ। ਲਗਭਗ ਹਰ ਦੁਜੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਰਾਤ। ਜਿਨ੍ਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਇਹ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਡਰ ਘਟਦਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਸੁਖਾਵਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਮਾਤਰ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੀਂਦ ਦੇ ਅਧਰੰਗ ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਸਿੱਟੇ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਭਰਮਜਾਲ ਦਾ ਤੁਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ 24 ਸਾਲਾ ਕੁਝ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣੀ ਪਰਛਾਈਂ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਛਾਡੀ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੋਵਾਂ। ਡਰਾਉਣਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਥੋ ਚੀਖਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਰਹੀਆਂ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਲੀ ਲੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੋਈਆਂ ਨੂੰ ਸੈਤਾਨ, ਭੂਤਾਂ, ਹੋਰ ਗ੍ਰੀਹਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ, ਡਰਾਉਣੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਤੈਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਹੁੱਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਵਰਗ ਬੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ ਨੂੰ ਘੇਰੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਰਿਸਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਨੁਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਰਾਇ ਹੈ?

ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ / ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਾਦੂਗਰਨੀਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਅਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਚਾਨ੍ਹ ਪਾ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਿੰਹਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਜੀਵ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਭਰਭੂਰ ਵਰਣ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਸੀ। ਨੀਂਦ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਲਾਂਡ ਜਲਲ ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਨੀਂਦ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, "ਇਹ ਇੱਕ ਅਣਗੋਲੀਆ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਜਲਲ ਨੇ ਨੀਂਦ ਦੇ ਅਧਰੰਗ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ।

ਜਲਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਰਹਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਾਇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦਾ ਅਧਰੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਵਿਲੋਕਿੰਤਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਸ਼ਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਲੀਨੀਕਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਬਰਾਇਨ ਸਾਰਪਲੈਸ ਹੁਣ ਸੈਂਟ ਮੈਰੀ ਕਾਲਜ, ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ। ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੈਨਸਲਵੇਨੀਆ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਖੋਜ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਮੁਤਾਬਿਆ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਦਹਿਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ 35 ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ 36000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੈਪਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨੀਂਦ ਦਾ ਅਧਰੰਗ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਸੀ। ਕੀਬਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਦੀ ਬਾਲਗਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ (28%) ਅਤੇ ਮਨੋਰੋਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ (32%)।

ਸਾਰਪਲੈਸ ਜੋ ਇਸ ਵਿਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਡਾਬ (Sleep Paralysis: Historical, Psychological, and Medical Perspectives) ਦੇ ਵੀ ਸਹਿ ਲੇਖਕ ਹਨ, ਦਾ ਕਿਹਣਾ ਹੈ, "ਇਹ ਵਾਕਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰਸ਼ਾਰਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਨੀਂਦ ਦੇ ਅਧਰੰਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਪਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮੂਹੇ ਪਿਆਂ ਨੂੰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਉਪਰ ਅਚਾਨਕ ਸੌ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨੀਂਦ ਦੇ ਅਧਰੰਗ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਉਨੀਂਦਰੋਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਨੀਂਦ ਦੀ ਬਣਤਰ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਪਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮੂਹੇ ਪਿਆਂ ਨੂੰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ

ਨੀਂਦ ਦੇ ਅਧਰੰਗ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸ ਪੰਚ ਮਰੀਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਸੀ ਅਤੇ ਪਛਲਾ

ਅਨੋਮਿਲਾਟਿਕ ਸਾਈਕਲੋਜੀ ਰਿਸਰਚ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਕਿਸਟੋਫਰ ਫਰੈਂਚ ਨੇ ਭੁਲੇਖੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੋ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇੱਕੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, "ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਸੀਮ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਲੱਖਣਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ।" ਕੁਝ ਭੁਲੇਖੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਮੁਸਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਫਰੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਪਣ ਜਿਹੀ ਬਿਲੱਖੀ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਬੰਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਰਭਤਾਂ ਨੇ ਨੂੰ ਤਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਦੁਜੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਕਿ ਇਹ ਭਰਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਿਊਂਡਾਉਂਡਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਡੀ ਉਪਰ ਕੋਈ ਬੁੱਢੀ ਭੂਤਨੀ ਜਿਹੀ ਥੈਠੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਸੈਕਸੀਕਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛਾਡੀ ਉਪਰ ਇੱਕ ਮੁਰਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿਆ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਸੈਂਟ ਲੂਸਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਤਿਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੋਰਸ ਨਾਲ ਜੀਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਕੰਦਰ ਵਤਨ ਮੁੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ

ਯੂਨਾਨੀ ਦਾ ਰਸ਼ਨਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪਲ੍ਲਟਾਰਕ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਸਖੀਅਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਅਤੇ ਚਿਹ੍ਰੇ 'ਤੇ ਲਾਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੌਂਦ ਇੱਕ ਆਮ ਮੈਸੇਡੋਨੀਅਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਛੋਟਾ ਸੀ, ਪਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਭਾਵ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਤੁਹਾਡੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪਤਲੀਆਂ, ਜਬਾਤਾ ਚੌਡਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਫਿੜਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਸਾਫ਼ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਮਾਰਕਸ ਕਾਰਟੀਅਸ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਜੀਵਨੀ 'ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ' 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ,

ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਮੁਹਿਮ

23 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ 334 ਈਸਾ ਪੂਰਵ 'ਚ ਮੈਸੇਡੋਨੀਆ, ਯੂਨਾਨ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਫੌਜ 'ਚ 1 ਲੱਖ ਫੌਜੀ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦਾ ਰਸਤਾ ਤੈਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਧੂ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। 326 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਜਦੋਂ ਸਿਕੰਦਰ ਇਰਾਨ 'ਚ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੇਤੇਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਭੇਜੇ

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਅਧੀਨੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਿਕੰਦਰ ਕਾਬੁਲ ਦੀ ਘਾਟੀ 'ਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਨ ਭਾਰਤੀ ਨਗਰ ਤਕਸ਼ਿਲਾ/ਟੈਕਸਲਾ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਅਭੀ। ਸਿਕੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰ ਨੂੰ 65 ਹਾਥੀ ਭੇਟ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਥੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਕੰਦਰ ਆਪਣੀ ਅਗਾਮੀ ਮੁਹਿਮ 'ਚ ਕਰ ਸਕਣ। ਤਕਸ਼ਿਲਾ ਵਿਖੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੋਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੋਰਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਯੁੱਧ 'ਚ ਸਿਕੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਬ ਦੇਣ।

ਸਾਰੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਧੂ ਨਦੀ ਵੱਲ ਵਧੇ

ਮਾਰਕਸ ਕਾਰਟੀਅਸ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਤਕਸ਼ਿਲਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੰਝ ਕੇ ਸਿਕੰਦਰ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਿ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਪਾਹੀ ਅਤੇ 65 ਹਾਥੀ ਤੱਕ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਜਨਰਲ ਸੰਦ੍ਰੋਕੁਪਤੇਸ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ।” ਸਿਕੰਦਰ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਮਹਿਨੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰਹਣਚਾਰੀ ਦਾ ਖੁਬ ਆਨੰਦ ਵੀ ਮਾਣਿਆ। ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਫਿਲਿਪ ਫ੍ਰੀਮੈਨ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਦ ਗ੍ਰੇਟ’ 'ਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਸ ਮੋਤ 'ਤੇ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਹਿ-ਸਿਆਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਪੇ ਸਟਾਇਅਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਫੌਜ ਥੈਬਰ ਦੱਰਰੇ ਦੇ ਪਾਰ ਭੇਜੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਰਸਤੇ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਬਾਇਲੀ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹਾਤਵਪੂਰਣ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸਿੱਧੂ ਨਦੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇੱਕ ਪੁਲ ਬਣਾ ਸਕਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਫੌਜ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕੇ।” ਉਹ ਅੱਗੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿਕੰਦਰ ਇੱਕ ਖੁਮਾਓਦਾਰ ਰਾਹ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਦੂਸ਼ ਦੇ ਪੁਰਬ ਵੱਲ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਧਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਸਕਣ।”

ਜਦੋਂ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਬਾਂਹ 'ਚ ਤੀਰ ਲੱਗਿਆ

ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਚ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਈਨ ਨਾ ਮੰਨੀ, ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਕਿਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੁਹਿਮ ਦੌਰਾਨ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੀਰ ਵੰਜਿਆ। ਇੱਕ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਫੌਜ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਪ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਨੇਤੇ ਦੀ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਿਕੰਦਰ ਬਚ ਨਿਕਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਉਤਰ ਕੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਬਾਗੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁਟ ਦਿੱਤੇ। ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਕਿ ਉਹ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੌਜ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਹੋ ਜਾਣ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਮੰਨ ਗਏ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਭੱਜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

ਜਦੋਂ ਸਿਕੰਦਰ ਬਜ਼ੀਰਾ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਹਿਰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਰਨਸ ਨਾਮ ਦੀ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਨ। ਇਸ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੂੰਗੀ ਖੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਰਸਤਾ ਸੀ। ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਮੈਦਾਨ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਅਨਾਜ ਉਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤਾਤ ਸੀ। ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਗਾਈਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਕੁਲਿਆਸ ਵੀ ਉਸ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਣ 'ਚ ਅਸਮਰਥ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਵੱਲ ਸੀਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਹੋਈਆਂ ਨੂੰ ਉਚਾਈ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਛੱਟ ਕੇ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਬਜ਼ੀਰਾ ਨਗਰ ਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਭੱਜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸਥਾਨੀ ਪਹਾੜੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖੱਚ 'ਚ ਛਿੱਗ ਕੇ ਮਰ ਗਏ।

ਪੋਰਸ ਨੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਈ

ਸਿੱਧੂ ਨਦੀ ਤੱਕ ਮਾਰਚ ਕਰਨ 'ਚ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ 20 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਟੈਕਸਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਨਦੀ 'ਤੇ ਬੇਤੀਆਂ/ਕਿਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਧੂ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਦੀ ਦੇ ਵਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋਤ ਕੇ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਰ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹਾਥੀ ਵੀ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੋਰਸ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੋਰਸ ਕੌਲ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੈਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਈ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹਾਥੀ ਵੀ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੋਰਸ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਨਸੂਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਮੀਹ 'ਚ ਲੜਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਬੇਸ਼ਕ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਬਰਦਸਤ ਗਰਮੀ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਪੋਰਸ ਨੂੰ ਸੁਨੋਹਾ ਭਿਜਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਦੂਦ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵ। ਪੋਰਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਅਧੀਨੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਿਕੰਦਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ।

ਹਨੇਰੀ-ਭੱਖੜ ਵਿਚਾ

ਇੰਡਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਵਲਸ-ਵਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ

ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਖਬਰ ਦੀ ਧੰਮ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਓਐਨਡੀਸੀ- ਓਪਨ ਨੈਟਵਰਕ ਫਾਰ ਡਜੀਟਲ ਕਾਮਰਸ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨੈਟਵਰਕ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਸਥਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਊਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇਕਹਿਰੀ ਮੰਡੀ ਬਣਨ ਦਾ ਆਭਾਸ ਕਰਾਊਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਬਧਤਾ ਹਾਸਲ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਲਾਭ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੈਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਫੈਡ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨਫੋਸਿਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੰਦਨ ਨੀਲਕਾਣੀ ਜੋ ਇਸ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂਡੀਸੀ ਨੂੰ 'ਈ ਕਾਮਰਸ ਦੇ ਲੋਕਰਜੀਕਰਨ' ਲਈ ਅਗਲੇ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂਡੀਸੀ ਦੀ ਸਟੀਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਸੇਰੋਤ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲੈਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੌਖਿ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦ ਆਨਲਾਈਨ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਐਮੇਜਨ ਅਤੇ ਫਲਿਪਕਾਰਟ ਵਰਗੀਆਂ ਦਿਓਕੱਦ ਈ-ਰਿਟੈਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਿਡਰਾ ਜ਼ਿਗੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਾਈ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ 35 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਸਸਤੀਆਂ ਆਇਟਮਾਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਕੰਪਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂਡੀਸੀ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਆਨਲਾਈਨ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ 2 ਤੋਂ 5 ਫੀਸਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਖੇਤਰ ਵਿਚ
ਮੌਜੂਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਬਹੁਤ
ਮਾਮੂਲੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਾਲ ਈ-ਮਾਰਕੀਟਪਲੇਸ ਦਾ
ਲਾਹਾ ਉਠਾ ਸਕਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯੂਪੀਆਈ
(ਆਨਲਾਈਨ ਪੇਸੈਂਟਸ) ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ
ਸਫ਼ਲ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼
ਇਸ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ
ਬਣਨ ਦੀ ਕੇਂਸਿਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਪੀਆਈ ਅਧੀਨ
ਗਾਹਕ ਅਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲੈਟਫਾਰਮ 'ਤੇ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ
ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ (ਸੂਗਰ), ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ
(ਹਾਈਪਰਟੈਨਸ਼ਨ) ਅਤੇ ਮੈਟਾਪੋ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ
(ਐਨਸੀਡੀ'ਜ਼) ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ
ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਤਰ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਬੀਪੀ' (ਬਲੱਡ
ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ), 'ਸੁਗਰ' ਅਤੇ 'ਮੈਟਾਪੋ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਪਰਿਵਾਰਾਂ/ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਹਰ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਹੈ
ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾ
ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਸਰਚ (ਆਈ ਸੀ ਐਮ
ਆਰ) ਨੇ ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ (ਸੂਗਰ) 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਧਿਐਨ
ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਿੰਦਾਨਕ ਖਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ

ਪੈਰਸ ਨਾਲ ਜੀਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਕੰਦਰ ਵਤਨ ਮੁੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ

(ਸਫ਼ਾ 19 ਦੀ ਬਾਕੀ)
 ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੋਰਸ ਲੜਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ’ਚ ਸੀ,
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੰਕਦਰ ਦਾ ਡੱਡ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ”
 ਚੈਕਿਲਾ ਵੱਲੋਂ ਟਾਪੂ ਪੈਸੇਕੋਈਆ

ਮਾਨਕ ਫਲ ਵਿਧਸ ਸਮੱਝਨਾ॥
ਪਰਤਣ ਦਾ ਦਬਾਆ
 ਸਿੰਖਦਰ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਗੰਗਾ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੱਕ ਜਾਣਾ
 ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨਾ
 ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੇ ਸੈਨਿਕ ਨੇ ਪੂਰੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ,
 “ਸਾਰੇ ਹੀ ਖਤਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਇੰਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੇ
 ਨਾਲ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮਾਣ ਵਿਧਿਆ ਹੈ, ਪਰ
 ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਥੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਹਿੰਮਤ ਜਵਾਬ ਦੇ ਚੁੱਕੀ
 ਹੈ।” “ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ
 ਅਤੇ ਜੋ ਬਚੇ ਵੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ‘ਤੇ ਇਸ ਮੁਹਿਮ ਦੇ
 ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਕਦੋਂ ਦੇ ਫੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
 ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਗਨੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਪੈ ਰਹੇ
 ਹਨ।” “ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ
 ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ
 ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਮੈਸੇ-
 ਡੋਨੀਆ ਚੱਲੀਏ।” “ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਾਅਸਤ ਰਸੀਂ ਨਵੀਂ ਪੰਜੀ ਦੇ

ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਕਾਫੀ ਚੰਗੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਕਤਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਮਾਈਕਰੋਸੋਫਟ, ਪੋਅਟੀਐਮ ਅਤੇ ਫੋਨਪੋ ਜਿਹੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਖਿੱਡਾਰੀ ਇਸ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਇਸ ਨੈੱਟਵਰਕ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਵੱਖੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਖੱਲ੍ਹਲ੍ਹਾਂ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਸੱਜਗਾ ਵਿਵਾਦ ਜੋਸੈਟੋ ਤੇ ਸਿਫ਼ਿਗੀ ਜਿਹੀਆਂ ਡਲਿਊਰੀ ਐਪਸ ਦੀ ਬਜਾਇ

ਪਹਿਲੂ ਉਦੋਂ ਸੁਲਭਣਗੇ ਜਦੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਆਨਲਾਈਨ ਆਰਡਰ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੇ। ਓਐਨਡੀਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਲਾਜਿਸਟਿਕਸ ਸਟਾਰਟਅਪ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਡਲਿਵਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਕਸਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਚੱਲਣ ਦੇ ਆਸਾਨ ਮਾਰਕੋਟਾਂ

ਸੁਸ਼ਮਾ ਰਾਮਚੰਦਰਨ

ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ
ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼
ਤੋਂ ਚੀਨ ਅਤੇ
ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਭਾਰਤ ਤੀਜੇ ਮੁਕਾਮ
(14 ਕਰੋੜ) 'ਤੇ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ
ਵੀ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ
ਈ-ਰਿਟੋਲ ਦਾ

ਦੱਖਲ ਮਹਿਜ਼ 4.3 ਫੀਸਦ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚੀਨ ਵਿਚ 25 ਫੀਸਦ, ਕੋਰੀਆ ਵਿਚ 26 ਫੀਸਦ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ 23 ਫੀਸਦ ਦੱਖਲ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ 75 ਕਰੋੜ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਸਲਾਟਿੰਗ ਫਰਮ ਬੈਨ ਵਲੋਂ ਐਕਸੈਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਾਣਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2027 ਤੱਕ 1.5 ਕਰੋੜ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਲੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਖਰੀਦ ਫਰੋਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਰੀਬ 60 ਲੱਖ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਮੰਡੀ ਵੱਡੀ ਵੱਡੀ ਪੁਲਾਘ ਪੁੱਟਣ ਵਿਚ ਇੱਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੁਮਿਕਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਦਮ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਸੁਰੂ ਹੋਇਆ
ਹੈ ਪਰ ਪਰਲੋ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਅਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ
ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ
ਇਕਹਿਰਾ ਨੈਟਵਰਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਬਾਲ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ। ਇਸ
ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵੱਡੀਆਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ
ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਨਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਸਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਯਕੀਨੀ ਹੋ
ਸਕਗੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਈਆਂ
ਸਨ ਕਿ ਗੁਗਲ ਵਲੋਂ ਓਨੈਨਡੀਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਬਾਰੇ
ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬਾਰੇ
ਕੋਈ ਖੁਬਚਸਾਰ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਐਮੇਜ਼ਨ ਅਤੇ ਵਾਲਮਾਰਟ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਫਲਿਪਕਾਰਟ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਵਾਲਮਾਰਟ ਦੀ ਹੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਫੋਨਪੋ, ਸਪੈਸਲ ਐਪ 'ਪਿਨਕੋਡ' ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਚੁਤ ਗਈ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਓਲਾ ਅਤੇ ਉਬਰ ਨੂੰ ਨੈਟਵਰਕ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬੰਗਲੂਰੂ ਆਧਾਰਿਤ 'ਨਾਮਾ ਯਾਤਰੀ' ਹੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਾਈਡ ਹੋਲਿੰਗ ਉਦਮ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕੀ ਹੈ।

ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿਡਾਜਨਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਝੱਟ-ਪੱਟ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਭੇਜਨ (ਫਾਸਟ ਡੂਡ) ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੇਵਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੰਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਣੀਆ ਅਪਣਾ ਕੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ (ਮੁੱਗਰ) ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ (ਪ੍ਰੀ-ਡਾਇਬਟੀਜ਼) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਟਾਬੀਪ-2 ਡਾਇਬਟੀਜ਼ (ਬਾਲਗਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਡਾਇਬਟੀਜ਼) ਸਿਹਤਮੰਦ ਖ਼ਰਾਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ 60% ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨੀਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ (ਸੁਗਰ) ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਪੈਸ਼ਨ ਦਾ ਵਧਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ

ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿਚ ਵਧੇ ਦੀ ਦਰ ਮੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣਾ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 11.4 ਫੀਸਦੀ (10 ਕਰੋੜ 10 ਲੋਕ) ਲੋਕ ਇਸ ਤੋਂ ਪੀਤੜ ਹਨ। ਡਾਇਬਟੀਜ਼ (ਸੁਗਰ) ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋਕਰ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਵਿਚ ਤਥਵਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ ਘਾਤਕ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (ਵਰਲਡ ਹੈਲਸ ਆਰਗੋਨਾਈਸੇਸ਼ਨ-ਡਬਲਿਊਐਚਓ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ (ਸੁਗਰ) ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ, ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ, ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ, ਸਟੋਕ ਆਦਿ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ 35.5 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਬਲੱਡ ਪੈਸਤ ਦੀ

ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਲੋਕ ਮੋਟਾਪੇ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹਨ
 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ
 ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ (ਸੁਗਰ) ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਚੇਟੀ ਦੇ 10 ਰਾਜਾਂ
 ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ
 ਕਾਰਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਕਾਂ
 ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮੀ
 ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਪੜ੍ਹੀ ਅਨੁਸਾਸਿਤ ਹੋਣ ਦੀ
 ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਰਿਹਿ-
 ਦਿਆਂ ਸਰਾਬਨੋਸੀ ਤੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸੀ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ
 ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੈਰ ਤੇ ਹਲਕੀ ਕਸਰਤ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ
 ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ
 ਸ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਰੇ
 ਪੰਜਾਬ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪੇਂਡ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ। ਇਸ

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL

ENROLLED AGENT

BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS

**TAX-INDIVIDUAL FAMILY, BUSINESS,
TRUCKING, BOOKKEEPING ACCOUNTS, PAY-
ROLLS & INCORPORATION, INSURANCE LIFE
Only-Agent. NOTARY, REAL ESTATE (SVA), EX-
PECTING REFLUND : GET MONEY BACK FAST**

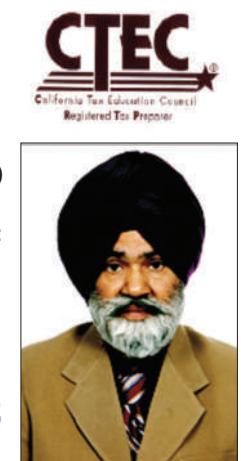
Call 131-744

EA 0000873224 CRIB A41237 Realtor

EA 0009724, CRTP A44237 Realtor
Insurance Life- Only Agent #0G76896

39159 Paseo Padre Pkwy # 103, Fremont, CA 94538

Email:singharpal@sbeglobal.net Singhtax.com

19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਫੁੱਲੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਿੱਖ ਚਿੱਤਰਕਲਾ

ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਵਿਕਸਿਤ ਕਲਾਵਾਂ ਉਸ ਕੌਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ, ਰਾਜਪੁਤ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਪੰਚਪਰਾ ਵੀਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਕੂਲ ਪੇਟਿੰਗ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਾਰਿਸ ਬਣੀ।

ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਧਾਰਾ (ਸੁਰੂ) ਸਿੱਖ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਮੁਗਲ ਕਲਾ ਦੀ ਪੰਚਪਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਾੜੀ ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਮੇਂ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੀਆਂ, ਜੋ ਸਭਾਵਿਕ ਸਨ। ਮੁਗਲ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੋਰਟਰੇਟ ਅਤੇ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਸ਼ਿੱਸ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇ

ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਭੁੱਲਰ

ਪੁਚਲਿਤ ਸਨ। ਪਹਾੜੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸੇ ਪੌਰਾਣਿਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਏ। ਸਿੱਖ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿੱਚ ਪੌਰਾਣਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਲਗਪਗ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਪੋਰਟਰੇਟ ਇਸ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਦਰਬਾਰੀ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜੀ ਦੋਰ ਦਾ ਲੱਛਣ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਾਂਲਾਂ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਵਿਆਹ-ਸਾਦੀਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਿੱਤਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਫੁੱਲੀ।

ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧਣ ਫੁੱਲਣ ਲੱਗੀ। ਕਲਾ ਦੇ ਮਾਹਿਰ, ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਕਾਂਗਤਾ, ਗੁਲੇਰ, ਨਦੋਣ, ਜੰਮ੍ਹ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨਿਕ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਲਾਤਮਿਕ ਰੂਪ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨਿਕ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੌਰਾਣਿਕ, ਮਹਾਂਕਾਵਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਾਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਬਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੋਰਟਰੇਟ ਨੇ ਲੈ ਲਈ। ਸਿੱਖ ਨਿਕ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਮਹਾਗਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਲੈਣ ਲੱਗੇ। ਰਾਜਪੁਤ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਵਸਰ ਉਤੇ ਚਿੱਤਰ ਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਕਲਮ (ਸੈਲੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਈ। ਪਹਾੜੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੇ ਸੁਹਨ ਸਾਹਾਦ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਚਿੱਤਰਣ ਕੀਤਾ। ਪਹਾੜੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾ ਸੈਲੀਆਂ ਇੱਕ ਫੁੱਜੇ ਦੇ ਨੇਤੇ ਆ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸੂਬੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਚਿੱਤਰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਸਿਖਰ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਹ ਢਾਹਿਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕਰ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਾੜੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੰਚਪਰਾ ਨਾਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਪੰਚਪਰਾ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਡਿਜਾਇਨਾਂ

ਐਸਬੋਰਨ, ਹੈਨੀਡ ਬਾਰਗਰ, ਮੈਗਰੇਗਰ, ਐਮਲੀ ਈਡਨ, ਜੀਟੀ। ਵਿਗਨ, ਵਨ ਔਰਨਿਚ, ਸੌਫਟ ਚਾਰਲਸ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਗਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੋਰਟਰੇਟ ਬਣਾਏ। ਮੈਗਰੇਗਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ ਦ ਸਿਖਸ' ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਿਬੋਗ੍ਰਾਫ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਮਹਾਗਜਾ ਸੇਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਜਲ ਰੰਗ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਢੀ ਰੁਚੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈਨੀਡ ਬਾਰਗਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ੩੫ ਤੋਂ ਲੋਗਦਾ ਹੈ। ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਝ-ਦਿਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਜਲ ਰੰਗ, ਸ਼ੀਸੇ, ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਅਬਰਕ ਉਪਰ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯੂਰਪੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੂਰਪੀ ਨਕਲ ਕਾਰਣ ਕੌਮੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਹੋਇਆ। 1864 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੌਰਾਨ ਬੇਡਨ ਪਾਵੇਲ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਮੱਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਸੋ ਉਪਰੋਕਤ ਯੂਰਪੀਨ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਉਤੇਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਇੱਜ ਸਿੱਖ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਆਪਣੀ ਸਥਾਨਿਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਯੂਰਪੀ ਸੈਲੀਆਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਮੱਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਸੈਲੀਬੱਧ ਨਿਕ ਚਿੱਤਰ ਇਸ ਸੀਰੀਜ਼ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਨਿਕ ਚਿੱਤਰ (ਮਿਨੀਏਚਰ) ਹੈ। ਉਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਇਕ ਵੱਡ-ਆਕਾਰੀ ਫੁੱਲਦਾਰ ਤੱਕੀਏ ਨਾਲ ਚੋਅ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਹ ਤਲਾਬ ਨੇਤੇ ਇਕ ਫੁੱਲਦਾਰ ਕਾਲੀਨ ਉਪਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਤੱਥ ਸਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੈਸਾਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਿਮਰਨਾ ਫੜੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਲੀਨ ਤੋਂ ਬੱਲੇ ਬੈਠੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਹੱਥ ਰਬਾਬ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਅੰਦਰ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਸੇਵਕ ਬਾਲਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਰੁਮਾਲ ਨਾਲ ਹਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਚਮਕਦਾਰ ਬਾਰਡਰ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਗਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਨੱਕਾਸ਼ੀ, ਅੰਬਰ ਅਤੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਹਰਿਆਵਲ ਮਨ ਮੋਹਰ ਹੈ। ਰੋਇਲ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਦੀ ਇਹ ਪੋਰਟਰੇਟ 1800-1840 ਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚਿੱਤਰ ਕੁਈਨ ਮੈਰੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰੋਇਲ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਇਕੋ ਸੈਲੀ ਦੇ ਹਨ। ਹੋਰੇਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸੰਗੀਤ ਵਾਦਕ ਰਬਾਬ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਤਿਕ ਸ਼ਿੱਸ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੋਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ-

ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਲੱਗ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੰਚਪਰਾਗਤ ਵਿਉਤ ਅਤੇ ਰੰਗ ਭਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਕਲਾ ਦਾ ਸਾਰ ਲੁਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਜ ਇਹ ਕਲਾ ਆਪਣੇ ਪਤਨ ਵੱਲ ਗਮਜ਼ਨ ਹੋਣ ਲੱਗੀ।

ਸਿੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਕਿਰਤਾਂ ਤੋਂ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ

ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਨੱਕੜਦਾਦੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਐਲਖ

ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਨੱਕੜਦਾਦੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਐਲਖ ਦੇ ਦਾਦਕੇ, ਨਾਨਕੇ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਹੈ, ਰੰਗਮੰਚ। ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਬਨ ਰੁੱਤੇ ਜਿਸ ਮਨਜੀਤ ਲਈ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜੋੜਮ ਭਰਿਆ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਹ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਗਲ ਫਤ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਪ੍ਰੋ। ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਐਲਖ ਨੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਧਰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ, ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਾ ਰੰਗਮੰਚ ਹੋ ਗਿਆ।

84 ਵਰ੍਷ਿਆਂ ਦੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਐਲਖ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਫਰ ਦੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਰੰਗਮੰਚ ਲੇਖ ਲਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ। ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਐਲਖ ਅਤੇ ਲਾਡਲੀ ਧੀ ਸੁਹਜਦੀਪ ਦੇ ਦਰਸ਼ ਵਿਛੋੜੇ ਕਾਰਨ ਪਰਬਤੋਂ ਭਾਰੀ ਸਦਮੇ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚ ਮਨਜੀਤ ਐਲਖ ਲਈ ਚਾਨਣ ਦੀ ਲੀਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਰੰਗਮੰਚ ਨੇ। ਮਨਜੀਤ ਐਲਖ ਨੇ ਪ੍ਰੋ। ਐਲਖ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸਫਰ ਲਈ ਇੰਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਰੰਗਮੰਚ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅਰਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੇ ਧੀਆਂ ਸੁਪਨਦੀਪ, ਸੁਹਜਦੀਪ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ, ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਾ ਰੰਗਮੰਚ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਐਲਖ

ਦੋਹਤਾਂ ਵੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਰੰਗ 'ਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮਨਜੀਤ ਐਲਖ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿਛੋਕੜ, ਬਚਪਨ, ਵਿਦਿਆ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਕਰਮਤ੍ਤਾ ਉਪਰ ਪੈਛੀ ਭਾਤ ਮਾਰਿਆਂ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਸਫੇ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 27 ਫਰਵਰੀ 1939 ਨੂੰ ਨਾਨਕਾ ਪਿਠ ਚੋਟੀਆਂ (ਬਾਠਿੰਡਾ) ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਾਠਿੰਡਾ 'ਚ ਪੈਂਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੇਕਾ ਪਿਠ ਦਾ ਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਪਿਠ ਸੀ ਜਿਥੇ ਮਾਂ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਪਿਤਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਚਪਨ, ਜਾਅਨੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਵਿਕਾਰਲੀ ਭੈਣ ਸੀ ਮਨਜੀਤ। ਸਾਡੇ ਜਗੀਰੂ ਅਤੇ ਮੱਧਯੂਗੀ ਬੰਧਨਾ 'ਚ ਬੱਝੇ

ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਮਨਜੀਤ ਵੱਲ ਤਾਈਆਂ ਚਾਚੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਪੱਖੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਵੱਜੋਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਿਤਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕੁਰੱਖਤ ਸੀ। ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਦੀ ਤਲਾਸ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ ਸੀ। ਜਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਛਾਏ ਹੋਏ ਵਿਚ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚੋਂ ਮਾਰਗ ਲੱਭਦੀ ਮਨਜੀਤ ਨੇ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਨੌਵੀਂ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ ਐਚਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਜੈਤੇ, ਬੀਏ ਰਾਜਿਦਰਾ ਕਾਲਜ ਬਾਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਬੀਐਡ ਦੇਵ ਸਮਾਜ ਕਾਲਜ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ 1962-63 'ਚ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ

ਪਹਿਲਾਂ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਕੂਲ 'ਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੁਹਲ ਚੀਕਾ ਹੋਈ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

ਅਮੇਲਕ ਸਿੰਘ

1967 ਵਿਚ ਪ੍ਰੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਐਲਖ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਣਨ ਉਪਰੰਤ ਜਿਥੇ ਨਵ-ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਉਥੇ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਜੋਟੀ ਪੈ ਗਈ। 1979 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੰਚ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨਾਟਕ

ਵਿਖੇ ਬੱਤੋਰ ਅਧਿਆਪਕ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮੇਲ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਪਿੰਡ ਸੀ ਜਿਥੇ ਮਨਜੀਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਾਟਕ 'ਬੇਗਾਨੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਂ' ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ 'ਤੁਭਕੋ ਚਲਨਾ ਹੋਗਾ' ਗੀਤ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਤੁਰੇਦੇ ਤੁਰੇਦੇ ਮਨਜੀਤ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਤਰ ਕਰਾਵਾਂ ਕੇ ਟੀਮ ਲੈ ਕੇ ਨਾਟਕ ਕਰਨ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦੇ। 'ਅੰ ਕਿਵੇਂ ਖੋਲਿਗੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਾਡੀਆ'

ਨਾਟਕ ਦਿੱਲੀ ਮੌਰਚੇ ਮੌਕੇ ਟਿੱਕਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਗਦਰੀ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਮੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਮੌਰਚੀਆਂ ਤੇ ਕਰਨ ਮਹਰੌਂ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਨਾਟਕ ਟੀਮ ਛਾਂ ਗਈ। ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣੇ। ਇਸ ਮੁਹਿਮ ਮੌਕੇ ਕੋਈ 35 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੇਗਾਨੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਂ, ਜਦੋਂ ਬੋਹਲ ਰੋਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਰਮਾਇਣ ਹੋਰ, ਇੱਕ ਸੀ ਦਰਿਆ, ਤੁੜੀ ਵਾਲਾ ਕੋਠਾ, ਭੱਜੀਆਂ ਬਾਹਾਂ, ਸੁੱਕੀ ਕੁੱਖ, ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ, ਕੋਈ ਹਰਿਓ ਬੂਟ, ਸੱਸ ਚੰਦਰੀ ਦਾ ਬੂਤ, ਨਿਊ ਜੜ੍ਹ, ਚਾਨਣ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ, ਗਾਨੀ, ਝਲਾ ਦੇ ਪਾਣੀ, ਤਰੜਾਂ, ਹਨੇਰ ਕੋਠੀ, ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ, (ਪ੍ਰੋ) ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਤੂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ) ਅੰ ਕਿਵੇਂ ਖੋਲਿਗੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਾਡੀਆਂ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ, ਮਿਟੀ ਕੀਹਦੀ ਮਾਂ, ਬਿੱਡੋਣਾ, ਅੱਧ ਚਾਨਣਾ ਰਾਤ, ਐਸੇ ਜਨ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰੇ, ਆਦਿ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਮਨਜੀਤ ਐਲਖ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਭੁਮਿਕਾ ਉਪਰ ਨਾਜ਼ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਨੇ ਕਿ ਗੱਡਿਆਂ, ਰੋਤੀਆਂ, ਬਚੁਆਂ ਅਤੇ ਨਾਟ ਸ਼ਾਲਾ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਰੰਗਮੰਚ ਅਸਲ 'ਚ ਲੋਕ ਮਨਾ ਦੇ ਵਿਹਿੜਿਆਂ ਉਪਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਟੇਗਾ ਨਹੀਂ।

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਠੱਠੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ 10 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਇਧਾਰਾ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਕਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜੀਤ ਐਲਖ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੱਦ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਘਾਲਣਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਰੰਗਮੰਚ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਪੰਜਦੀ, ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਜ਼ਮਹੁਰੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੈ।

ਨੂੰ ਲੈ ਕਨੇਡਾ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਫਲੈਟ ਚੜ੍ਹਾ ਆਇਆ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੁਆਈ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਮੈਰਾ ਲੋਕ ਤੋਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋ ਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਖਬਰ ਆਈ। ਜਸਪਿੰਦਰ ਦੇ ਗੱਡੀ ਵਾਂਗੂੰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਧੋਂਦਾ ਸੀ। ਉਹੋਂ ਬਾਂਹ ਛੁਡਾ ਇੱਧਰ ਉਧਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਸੋਂਕ ਸੀ ਕਿਸੇ ਗੋਰੀ ਨਾਲ ਖੇਹ ਖਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪੇ ਸੁਧਰ ਜਾਉ ਪਰ ਧੀ ਧਿਆਣੀ...।

ਮੱਖਣ ਨੂੰ ਹਲਕਾ-ਹਲਕਾ ਬੁਖਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੇਖੋ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਟੁੱਟਦਾ ਨਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਜਸਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਜਾਣ ਨਈ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਸਪਿੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਸੋਚੋ ਕੇ ਮੈਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਦੋਹਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਨੇਡਾ ਮਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਦੋਹਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚੀ ਸੀ। ਪਰ ਧੀ ਨੂੰ ਛੁਟੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਨੇਡਾ ਮਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਬਰ ਵੀ ਮੈਂ ਕੰਨੀ ਪੈ ਗਈ। ਮੈਂ ਤੋਂ ਕੰਬ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿਆਲੀਏ ਜੀਤ ਨੇ ਮੈਰੇ ਨਾਲ ਕਨੇਡਾ ਬੋਰੀਆਂ ਤੋਤਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਗੇਰਾ ਮਾਰਨ ਆਇਆ ਤੋਂ ਮੈਰੇ ਕੋਲ ਮੱਖਣ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਪੰਡੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਹੋਣ ਦੀ ਬੁਝਾਈ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੁਰਨ ਲੱਗਿਆ ਸੀ।

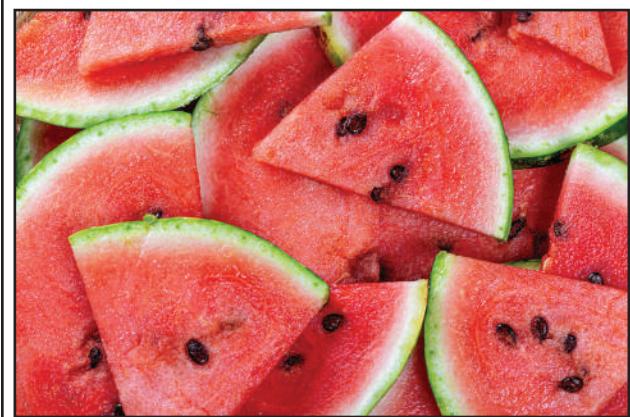
”ਦੇਖ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿਆਂ। ਇਹ ਤੇ ਬਿਧ ਮਾਤਾ ਨ

ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਇਹ 5 ਫਲ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਡਾਇਜੈਮਟਿਵ ਐਂਡ ਕਿਡਨੀ ਡਿਜੀਜ਼ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੁਤਾਬਕ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬੈਲੋ-ਸਡ ਡਾਈਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਫਲ ਖਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਫਲ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣ ਨਾਲ ਹਾਰਟ ਡਿਜੀਜ਼ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਘਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ, ਖਣਿਜ ਤੇ ਫਾਈਬਰ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫਲ ਇਕ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਥੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਫਲ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁਗਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਸਬਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਲੱਡ ਸੁਗਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਛੋਣ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਸੁਗਰ ਵਾਲੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਫਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਫਲਾਂ ਤੋਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਦੂਰੀ?

ਤਰਬੂਜ਼- ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਹ ਰਸਮਾਰ ਤੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰਪੂਰ ਫਲ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਤਰਬੂਜ਼ ਵਿਚ ਚੀਠੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਤਰਬੂਜ਼ ਖਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਲੱਡ ਸੁਗਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਰਬੂਜ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਾਤੀਕ ਹੈ।

ਕੇਲਾ- ਕੇਲੇ ਦਾ ਉਚੀ ਜੀਆਈ ਸਕੋਰ (62) ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਚਾਮ, ਪਿਸਤਾ ਤੇ ਅਖਰੋਟ ਵਰਗੇ ਅਖਰੋਟ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਛੇਟਾ ਕੇਲਾ ਖਾਣ ਨਾਲ ਬਲੱਡ ਸੁਗਰ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟਾਈਪ 2 ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕੇਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਲਈ ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਨੈਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਣ ਦਾ ਇਕ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਵੀ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅਨਾਨਾਸ- ਅਨਾਨਾਸ ਵਿਚ ਲਗਪਗ 16 ਗ੍ਰਾਮ ਚੀਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਖਾਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚਰਬੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਘੱਟ ਘੀ ਭੋਜਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਿਆਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਅਨੰਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੰਬ- ਅੰਬ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਵਾਦ ਕਾਰਨ ਫਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੁਗਰ ਦੇ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਬਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਰਵਿੰਗ ਵਿਚ 14 ਗ੍ਰਾਮ ਸੁਗਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਲੱਡ ਸੁਗਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਲੀਚੀ- ਲੀਚੀ ਵੀ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸਹ ਤੋਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਫਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਇਸ ਰਸੀਲੇ ਅਤੇ ਗੁੰਦੇਦਾਰ ਫਲ ਵਿਚ ਲਗਪਗ 16 ਗ੍ਰਾਮ ਚੀਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਬਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਗਰ ਵਾਲੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਲੀਚੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਿਠਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਖੰਡ ਦਾ ਸੇਵਨ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਵੀ

ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਬ- ਅੰਬ ਸੁਆਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ

ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਖੂਬ ਖਾਓ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਦੂਰ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ

ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਸਰੀਰ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਮ ਸੱਮਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਫੁੱਲਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮੌਸਮ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸਹੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ 'ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੋ। ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਲੋਕ ਦਸਤ, ਕਬਜ਼, ਗੈਸ, ਐਸੀਡਿਟੀ ਤੋਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਮਿਆਵਾਂ 'ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਿੱਡੀ- ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਭਿੱਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਕੈਲਸੀਅਮ, ਫਾਈਬਰ ਵਰਗੇ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਬਲੱਡ ਸੁਗਰ ਲੈਵਲ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਿੱਡੀ 'ਚ ਪਾਣੀ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਿੱਡੀ ਵੀ ਬੈਲੋ-ਬਿੱਡੀ ਅਤੇ ਅਨੇਂ-ਅਨੇਂ ਪਾਣੀ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਸਬਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ ਦੇ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਓ।

ਕਰੋਲਾ- ਕਰੋਲੇ ਦਾ ਸਵਾਦ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਜੋ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਰੋਲੇ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ-ਸੀ, ਆਇਰਨ, ਜ਼ਿਕ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਵਰਗੇ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਹਨ।

ਮੌਰਿਗਾ- ਇਸ ਸਬਜ਼ੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦਾ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਬਜ਼ੀ ਫਾਈਬਰ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਬਕਾਵਟ ਤੇ ਕਮਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸੱਮਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਮੌਰਿਗਾ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਬਜ਼ੀ ਸੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਲੈਵਲ ਨੂੰ ਵੀ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੀ ਸੱਮਿਆ ਆਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਰੀਰ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੀਰੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੱਮਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਰਵਲ- ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵਲ ਖੂਬ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ-ਈ, ਵਿਟਾਮਿਨ-ਬੀ, ਵਿਟਾਮਿਨ-ਸੀ, ਕੈਲਸੀਅਮ ਵਰਗੇ ਕਈ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਤੇਰੀ- ਇਹ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਬਜ਼ੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਬਜ਼ੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਚਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸੱਮਿਆਵਾਂ 'ਤੋਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ 'ਚ ਇਹ ਸਬਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਐਂਜਾਈਮ ਪਾਚਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕੀ- ਲੋਕੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ੀ ਗੁਣ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਗੈਰੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਬਕਾਵਟ ਤੇ ਕਮਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸੱਮਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਮੌਰਿਗਾ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਖੀਰਾ- ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਕ

MISSION PEAK BROKERS, INC.

For the best possible price and highest profit, call a Business Professional.

As the **President of Mission Peak Brokers, Inc.** and also a **Commercial Real Estate Broker**, I offer you guidance that is based on extensive experience in Sales. Acquisition and Financing of Commercial Real Estate and the purchase of businesses.

Mission Peak Brokers, Inc. is a leading **Business Brokerage** firm based in the San Francisco Bay Area providing the services required for the sale and acquisition of main street retail business opportunities and commercial real estate as well as an all-inclusive assistance with the business and commercial loan process.

We are here to secure your objectives through a standard of aggressive diligence, measurable integrity and the highest standard of excellence **knowing our client's satisfactions is our ultimate goal.**

CALL A PROFESSIONAL AND GET THE BEST POSSIBLE PRICES AND HIGHEST PROFITS

I am a top rated Business and Commercial Real Estate broker with vast experience in Sales.

**Acquisition and Financing
of Commercial Real Estate.**

**GET TOP
DOLLAR\$**

FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY

**CALL
TODAY
(510) 490-9705**

hrsidhu@gmail.com
www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

